

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

İÇİŞLERİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

5'inci Toplantı
25 Haziran 2020 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.-Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 64 Milletvekilinin; Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi (2/2972)

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, coronavirus salgını nedeniyle Mecliste ciddi risk olduğuna, toplantının salı gününe kadar ertelenmesini önerdiğine ilişkin açıklaması

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Celalettin Güvenç'in, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İÇİŞLERİ KOMİSYONU
5'inci Toplantı
25 Haziran 2020 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM İçişleri Komisyonu saat 11.03'te açılarak iki oturum yaptı.

Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 64 Milletvekilinin; Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi (2/2972), maddelerinin üzerindeki görüşmeleri de tamamlanarak kabul edildi.

Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç, coronavirüs salgını nedeniyle Mecliste ciddi risk olduğuna, toplantının salı gününe kadar ertelenmesini önerdiğine ilişkin açıklama yaptı.

Komisyon Başkanı Celalettin Güvenç, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklama yaptı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 15.02'de toplantıya son verildi.

25 Haziran 2020 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.03

BAŞKAN: Celalettin GÜVENÇ (Kahramanmaraş)

BAŞKAN VEKİLİ: Sermet ATAY (Gaziantep)

SÖZCÜ: Alev DEDEGİL (İstanbul)

KÂTİP: Müslüm YÜKSEL (Gaziantep)

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Kıymetli Komisyon üyelerimiz, değerli milletvekillerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Hayırlı sabahlar, hayırlı bir çalışma günü diliyorum.

İçişleri Komisyonumuzun 27’inci Dönem 7’nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır, görüşmelere başlıyoruz. (*)

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.-Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 64 Milletvekilinin; Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi (2/2972) (**)

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Gündemimizde Meclis Başkanlığımızca 17/06/2020 tarihinde, esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen (2/2972) esas numaralı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi yer almaktadır.

Dün gerçekleştirdiğimiz toplantıda teklifin 6’ncı maddesinin oylama işlemini gerçekleştirmiştik. Şimdi, kaldığımız yerden görüşmelere devam ediyoruz.

7’nci maddeyi okutuyorum:

Değerlendirme Komisyonu

MADDE 7- (1) Yaptırılan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda elde edilen verilerin değerlendirilmesi amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlarda en üst amirin görevlendireceği üç kişiden az olmamak üzere değerlendirme komisyonu kurulur.

(2)Memuriyet veya kamu görevlerine uygunluğunun değerlendirilmesini sağlayacak yorum içermeyen olgusal veriler, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli birimlerce ilgili kurum ve kuruluş bünyesinde kurulan Değerlendirme Komisyonuna iletilir.

(3)Değerlendirme Komisyonu kendisine iletilen verilere ilişkin nesnel ve gerekçeli değerlendirmelerini yazılı olarak atamaya yetkili amire sunar. Mahkemeler tarafından istenildiğinde bu bilgiler sunulur.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Aynı mahiyette 2 önergemiz var.

Birinci önergeyi okutuyorum:

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Başkanım, madde üzerinde İbrahim hocamız konuşacaktı.

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

** (2/2972) esas numaralı Kanun Teklifi 24/6/2020 tarihli 4’üncü Toplantı Tutanağı’na eklidir.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Söz hakkı istemedi, bir dahakinde veririm söz. Bu böyle olsun.

Birinci önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2972) sıra sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi'nin 7'nci maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hasan Özgüneş

Şırnak

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Ali Öztunç

Ensar Aytekin

Yaşar Tüzün

Kahramanmaraş

Balıkesir

Bilecik

Faruk Sariaslan

Nihat Yeşil

Nevşehir

Ankara

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Hasan Bey, buyurun.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Arkadaşları selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi, dün de çokça tartıştık.

Türkiye’de şöyle bir gerçekliği unutmadan bu maddelere bakmak lazım: Yasal olarak parçalanmış ve âdeta birbirini söylemde de pratik yaşamda da -tırnak içinde diyelim- düşman noktasında gören, bilen bir siyasi yapı var. Şimdi, bir bu.

İkincisi, bu olumsuz zihniyet tarihsel olarak kalıplaşmış bir şekilde topluma da sirayet etmiştir. Şimdi, bu gerçekliğimizi gördüğümüzde şu handikaplarla karşılaşıyoruz bu maddeyle: Şimdi, deniliyor ki 3 kişilik bir kurul kurulacak ve soruşturmayı, arşivi vesaireyi, neyse güvenlik soruşturmalarının dosyalarını hazırlayanlar bu 3 kişilik kurula sunarlar ve onlar değerlendirirler. Kişinin ahlaki, sır saklayabilme durumu, dış ülkelerle olan ilişkilerini -daha önce de tartıştık- ailede suç işleyen var mı yok mu... Bu, tabii, uzayıp gidebilen bir olay. Bunların hepsi aslında şuna doğru götürüyor bizleri: Yani iktidara kim gelirse -AKP bugün zaten onu hızla yapmaya doğru gidiyor- parti devleti oluşturmaya çalışıyor. Şimdi, bu, parti devleti oluşturma sürecinde şunu açıkça görüyoruz: Yani devlet memurları, devletin üst kurumlarında görev yapan insanlar, örneğin bir mahallin milletvekiline, telefonuna çıkamıyorsa korkudan, onunla sohbet etmekten çekiniyorsa, şimdi, iktidarda olacak olan hükümetin oluşturacağı kurul ve onun üst kademesindeki yetkili kişiye sunulacak bu raporlar... Ki o kişi de Cumhurbaşkanının talimatıyla atanan... O zaten Anayasa’da yapılan değişikliklerle yönetmelik tarzında, kanun tarzında yaşamımızın içerisine girdi. Şimdi, burada ne çıkacak? Şimdi, Cumhurbaşkanı hangi partinin başkanıysa oradaki en üst amiri de o belirleyecek, oradaki en üst kurulu da onlar belirleyecekler. Zaten soruşturmayı yapan memurlar... Yani şeyi görüyoruz: En bağımsız mahkemelerdeki hâkimler de bizim birçok arkadaşımıza şunu açıkça söylemiştir: “Şu konu kanuna aykırı olmakla birlikte biz karar vermek zorundayız yoksa biz ya sürgüne gideriz ya görevimizden oluruz.” Şimdi, bu gerçekleri bildiğimiz, yaşadığımız bir olgu olarak hepimiz biliyorken, şimdi, biz bu kurula ve bu araştırma biçimine ve bu üst amire nasıl inanacağız, nasıl güven duyacağız? Dün de zaten onu anlatmaya çalıştık.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu biçimdeki kanun maddeleri, kanun mantığı aslında sürekli toplumun bir kesimini tehlikeli, düşman görme ve iktidarı ele geçirebilene şu imkânı verme... Devlet sensin, toplum sensin, yürüten sensin, soruşturan sensin, karar veren sensin; sana itaat etmeyen bütün bunlara

karşı olandır. Ve burada devleti böldüğümüz gibi siyaseti de bölüyoruz, toplumu da bölüyoruz yani bu tehlikeli tarihsel süreçten bize miras kalan zihniyetten kurtulmadığımız müddetçe bu kanunlarla, güvenlik eksenli, korku üzerine üretilmiş bu yasalarla toplumu yürütmemiz... Özgür, demokratik ve birbirini seven, birbirinin yüzüne bakarken sahte gülücükler gösteren değil, gerçekten içten seven, gerçekten içten birbirine güvenen bir siyaset yapısını, bir idari yapıyı ve toplumsal yapıyı ancak bu şekilde inşa edebiliriz. Yani bu sosyolojik kültürden; düşmanlaştırıcı, kamplaştırıcı, tehlike gösteren siyasi ve toplumsal zihniyetimizden bir an önce kurtulalım.

Şimdi, AKP'li arkadaşlara söylemek istiyorum: İslamiyet'te tövbe diye bir laf vardır. Yani hangi günahı işlerseniz işleyin, tövbe ettiğiniz andan sonra yeni bir sayfa açma imkânınız vardır. Şimdi, Türkiye tarihini Osmanlı'dan alıp buraya getirdiğimizde bize bırakılan siyasi ve sosyolojik miras tarihi çok kötü bir tarihtir arkadaşlar ve Türkiye'yi özgürleştiren, barışa götüren bir yapıyı bize vermiyor. O açıdan başta AKP Hükûmetine ve diğer bütün partili arkadaşlara sesleniyoruz: Bu zihniyetimizden bir tövbe edelim, birbirimizi sevmesini bilelim. Bu üstten oluşturulacak yapı topluma da sirayet ettiği zaman, işte o zaman biz, bu denli korkulardan ve güvenlikçi kanunlardan kurtulmuş oluruz, demokratik, barışçıl bir toplum da yaratmış oluruz; ilerleme öyle sağlanır. Aksi hâlde, bu zihniyetlerle hazırlanmış maddelerle ne toplumu bir arada tutma şansı var ne siyaseti bir arada tutma şansı var ne devleti doğru düzgün yönetme şansı var. İktidara gelen herkes tamamen kendi parti devletini oluşturacak ve mantığına göre toplumu şekillendirmeye çalışacak; o açıdan tehlikeli buluyoruz ve karşıyız.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Teşekkür ediyorum.

CHP adına söz isteyen var mı Yaşar Bey?

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) - Sayın Kaboğlu...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Kaboğlu'nun imzası yok, Komisyon üyesi değil, onu maddede konuştururuz.

Ali Bey, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, coronavirus salgını nedeniyle Mecliste ciddi risk olduğuna, toplantının salı gününe kadar ertelenmesini önerdiğine ilişkin açıklaması

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, malum, biliyorsunuz dün gece saat ikide Meclis Genel Kurulu çalışmasını sona erdirdi ve önümüzdeki hafta salıya kadar çalışmama kararı aldı, daha doğrusu aç-kapa olacak, gruplar arasında bir uzlaşısı var. Bunun gerekçesi; dün corona nedeniyle bir sıkıntı vardı Mecliste, belki fark etmişizdir. Aslında, Halkla İlişkiler Binası'nda olan hastane hizmetlerinin bir kısmı ana binaya götürülmüştü; revir olarak bildiğimiz bölgede corona testleri, antikor testi falan yapılmaya başlanmıştı. Bu da gösteriyor ki Mecliste ciddi bir sıkıntı var. Bazı siyasi partilerin gruplarının olduğu katlarda Covid-19'lu hastaların çıkması yüzünden gruplar kapatıldı, çay ocakları kapatıldı falan filan. Aslında, Meclis Genel Kurulu çalışmazken bizim çalışmamız yanlış, İçişleri Komisyonu olarak. Benim önerim şu: Bunun acelesi yok yani bu kanun çıksa da bugün çıkacak, yarın Genel Kurula gelecek, hemen yasalaşacak, öyle acil bir durumu olmayan bir şey. Bence gelin, bunu salıya kadar erteleyelim, ciddi bir risk var, sonuçta hepimizi ilgilendiriyor. Beni ilgilendirmez, ben 45 yaşındayım, genç adamım, 60 yaş üstü düşünsün derim, haberiniz olsun.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Tamamladınız mı konuşmayı?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yani benim önerim şu: Gelin, burayı salıya kadar erteleyelim arkadaşlar.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Teşekkür ediyorum Sayın Öztunç.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Celalettin Güvenç'in, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Arkadaşlar, dün Meclis bütün bu şartlara rağmen gece ikiye kadar çalıştı. Biz de dünden beri yoğun bir emek veriyoruz Komisyon olarak, hepimiz. Çünkü görüşmelerimiz de çok olumlu geçti. Bugün, inşallah, umuyorum ki verimli çalışmayla bunu bitirelim, biz görevimizi yapmış olalım. Yani Meclisin gece ikiye kadar çalıştığı bir durumda bu kadar emek verdiğimiz bir şeyi bence yarım bırakmayalım. Çok teşekkür ediyorum.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.-Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 64 Milletvekilinin; Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi (2/2972) (Devam)

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

8'inci maddeyi okutuyorum:

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kişisel Verilerin Korunması

Kişisel verilerin korunmasına ilişkin temel ilkeler

MADDE 8- (1) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması kapsamında kişinin istihbari faaliyetlere konu olmayan kendisiyle ilgili kişisel verileri hakkında bilgilendirilmesi, bu verilere erişmesi, bunların düzeltilmesi ve silinmesi taleplerine ilişkin tedbirler alınır.

(2) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına konu kişisel verilerin doğru ve güncel olması esastır. Bu veriler, işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olarak kullanılır.

(3) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması kapsamında yürütülen iş ve işlemlerde, 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 4 üncü maddesinde belirtilen genel ilkelere aykırı hareket edilemez. Ancak, millî savunma, millî güvenlik, kamu güvenliği, kamu düzeni ve ekonomik güvenlik ile ilgili istihbarat faaliyetleri kapsamında elde edilen bilgiler kişiye verilemez.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Evet, söz isteyenler?

Sayın Kaboğlu...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Günaydın diyorum hepinize.

Evet, öncelikle, Sayın Başkan, biraz önce Sayın Öztunç'un önerdiği üzere, gerçekten, kamu düzeninin 3 ögesinden biri bilindiği gibi sağlık; güvenlik, sağlık, dirlik ve düzenlik. Şimdi, sağlık koşullarının olmadığı bir yerde güvenlik soruşturmasına ilişkin bir yasal düzenleme gerçekten kamu düzeninin somut ögeleri açısından son derece sıkıntılı. Bu açıdan, dediniz, doğru, ikiye kadar çalıştı fakat ara verdi. Hukuk Muhakemeleri Kanunu görüşülüyor, en az iki hafta sürecek. Zaten bu bugün

bitse de, yarın bitse de gelecek hafta gündeme gelmeyecek. O bakımdan benim önerim –siz de çok deneyimli bir vekil, aynı zamanda kamu görevlisi bulunuyorsunuz, Sayın Bakan Yardımcısı da öyle-bunu erteleyelim yani bunu erteleyelim, riske atmayalım. Her ne kadar Ali Bey bir yaş çitasını koyduysa da beni etkileyen, sizi etkileyen bir virüs ona da kolaylıkla geçebilir. O nedenle, bence burada bir sağduyuyu öne çıkaralım ve bu toplantıyı en azından Meclis Genel Kurulunun çalışma düzenine paralel olarak en azından salı veya çarşamba gününe kadar ertelemekte sağlık açısından yarar var. Bunu lütfen bir değerlendirelim, ondan sonra öze ilişkin konuşma yapalım.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Hocam, yani dün bir irade çıktı. Dün bunların hepsini tartıştık. Arkadaşlar bugünkü toplantı için -hem muhalefet hem de iktidar çoğunluğu- seçim bölgesine gitmedi, programlarını iptal ettiler. Malum ki vekillerimizin programları çok yoğun yani bunu bitirecekler, salı günü başka işleri var. Yani başlamışken...

Genel arzu öyle değil mi arkadaşlar? (AK PARTİ ve MHP sıralarından “Evet, genel arzu bu.” sesleri)

Yani genel arzuyu ben dün gördüm. Dolayısıyla herkesin, Bakan Yardımcısının, işte imza sahiplerinin sadece bizimle ilgili değil, diğer komisyonlarda da işleri var. Başlamışken, yarılacak zaten, şu anda 8’inci maddeye geldik...

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Yahu Sayın Başkan, çoğunluğun görmesi veya anlaması değil yani bir insan sağlığı, en kutsal hak insanın yaşam hakkıdır.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Doğru.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Şimdi biz, yaşam hakkına değil de... Yani en kutsal hak sizin için bir madde hakkıysa...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Yok, değil, değil de işimizi yapalım arzusundayız.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Ya canım Başkanım, işimizi yapmayalım demedik ki. Bunları söylerken özür dileyerek söylüyorum, burada herhangi bir kamu görevlisine karşı yapılmış bir saygısızlık anlamında söylemiyorum ama biz kendimiz gördük, tanık olduk; herkes gidiyor sıraya giriyor, hep Sayın Sağlık Bakanımız açıklama yapıyor, ilgililer açıklama yapıyor. İnsanların bu kadar kutsal gördüğü bir hakkı, yaşam hakkını siz bir madde için, işte “Ya efendim, muhalefet, iktidar seçim bölgelerine gidecekti.” Gitsin, yine gitsin, on gün sonra gelsin, ne olur yani, iki gün sonra gelsin.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Şimdi, Nihat Bey, bakın, bunların hepsini dün konuştuk.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Konuşmadık Başkanım; konuştuk ama bilimsel olarak değil.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Konuştuk, konuştuk. Bizim Komisyonumuz, Meclisin tamamından ayrı, nevi şahsına münhasır bir komisyon değil.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Kesinlikle.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Şu anda diğer çalışan komisyonlar da var, dün de çalıştılar, gece ikiye kadar çalıştılar. Dolayısıyla bizim tatlı tatlı başladığımız işi güzellikle tamamlayalım arzusundayım. Buradan söz hakkı isteyen...

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Başkanım yani arkadaşların söylediği gerekçelere aynen katılıyoruz ve ertelenmesini de talep ediyoruz, sürdürülmesi sağlıklı bir yaklaşım değildir ama çoğunluk bizdedir, biz devam ettiririz, hep diyorsunuz ya...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Arzumuz o yani hoşgörü bekliyoruz, şu işi bitirelim arzusundayız.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Arzu yok aslında, pratik de o da. Pratik o yani sözde arzu falan değil.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Çünkü bize verilen bir görev var. Yani herkesin bir planı var, programı var, sizlerden de anlayış bekliyorum.

Söz hakkı isteyen var mı?

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Ben tekrar konuya ilişkin olarak... Bu ön öneriydi genel olarak.

Sayın Başkan, bir husus var; Dün doğru, böyle bir kararlaştırma oldu ama Genel Kurul bizden sonra karar verdi yani salı gününe kaydırma kararı sizin Komisyon olarak verdiğiniz karardan sonra ortaya çıktı. Dolayısıyla hani Genel Kurulun kararından sonra bu gözden geçirilebilir aslında.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Hocam, biz görüştüğümüzde, Genel Kurulun biteceğini falan hep istişare ettik.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – “Ettik.” diyorsunuz peki.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Tabii, tabii bunları konuştuk. Genel Kurul kapanıyor ve biz de bugün yedi sekiz saat çalıştık, artık ara verelim, akşam saat altı-yedi oldu, yarın on birde geliriz, inşallah toparlarız diye arkadaşlarla ben görüştüm .

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Tamam maddeyle ilgili olarak belki Genel Kurulda -7’nci madde oylandı ama- düzeltilmesi adına, bu önemli çünkü burada “Yaptırılan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda elde edilen verilerin değerlendirilmesi amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlarda en üst amirin görevlendireceği üç kişiden az olmamak üzere değerlendirme komisyonu kurulur.” deniyor. Şimdi burada, evet, en az 3 kişi ama 3 kişi kimlerden oluşur? Bu çok önemli bir ölçüt çünkü 3 kişi aynı düzeye sahip, aynı formasyona sahip kişiden oluşabileceği gibi farklı formasyona sahip kişilerden de oluşabilir. Bu açıdan, bir örnek olması açısından bizim hazırladığımız teklifte şöyle: “Kamu hizmetine giriş koşullarını taşıyan ve gerekli sınavları başarmış olan adaylarla ilgili bilgi ve belgeler, aday olunan kamu göreviyle ilgili kamu kurumları tarafından, ilgili kurumun 1 yönetim, 2 denetim, 3 hukuk birimlerinin birer temsilcisinden oluşan kurula iletilir.” Şimdi burada, yönetim, denetim ve hukuk birimleri diyoruz yani gerçekten o kişi hakkında toplanan arşiv verileri ve güvenlikle ilgili verileri değerlendirebilecek bir komisyondan bahsediyoruz. Tabii ki bu komisyon belirleyici bir işlev görecektir. Öncesi ve sonrasına karışmıyoruz, hangi belgeler, bilgiler... Ama komisyon önemli konumda olan bir birim. Bu bakımdan, bunun en azından eğer gelirse Genel Kurulda kimlerden oluşacağına dair...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanım, özür diliyorum. Hocamı da destekleme mukabilinde. Uygulamada teftiş kurulu başkanı ve hukuk müşaviri düşünülüyor. Öneriniz varsa...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sevgili Can, işte önerim var ve bunu somutlaştıralım. Yoksa 3’ü de mülki idare amiri veya 3’ü de hukuk müşaviri olmasın.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanım, Sayın Bakanım bu konuyla ilgili bilgi bir versin uygulamada tereddüt kalmaması açısından.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Tabii yani buraya koyalım onu.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Mülki amiri olmaz ki. Her bakanlığın kendisinde... Mülki amir hiç olmayacak...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Hayır örnek olarak söyledim ben.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Sayın Ersoy, buyurun.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Efendim, bazı hususların yönetmeliğe bırakılmasının da tam gerekçesi bu. Her kurumda görevlendirilebilecek personelin taşıdığı unvan adı farklıdır. Bakanlıklarda farklı kişiler görevlendirilir, başkanlıklarda başkan yardımcısı vardır, denetim hizmetleri başkanı vardır, hukuk işleri müdürlüğü vardır, bir başkasında 1’inci hukuk müşavirliği vardır. Burada temel espri, denetimden, hukuktan ve personelden sorumlu birim başkanı ya da ikincil seviyedeki görevlilerin, kurumun genel müdür yardımcısı, başkan yardımcısı gibi bir yetkilisinin başkanlığında toplanıp bu çalışmayı yapmasıdır. Onun için, yönetmelikteki bu ayrıntıları kanuna koyamayacağımız için... Kanun bize bir talimat veriyor: “3 kişiden az olmayacak.” 5 kişilik bir komisyonu kurar, bu sorunu çözersiniz...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Üst yönetici en liyakatli, en yeteneklileri seçer kurumunun içinden.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Tabii ama eğer hep akıllı yöneticiler olsaydı Türkiye bu duruma düşmezdi zaten.

Burada, tabii, eğer çok uzun bir anlatım olsaydı, o zaman dediğiniz... Kuşkusuz, her şey yazılmaz yasaya ama “En az 3 kişiden az olmamak üzere” diye oraya sadece ayrı formasyon veya birimler denirse eğer, o zaman daha objektif olur. Yani birisi denetim, birisi hukuk, birisi...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanım, benim bir önerim var. Burada personel, insan kaynakları, hukuk ve denetim, teftiş. Yani bunu türünü yazsak -hocamın dediği de çok mantıklı ve doğru- somutlaştırmış oluruz.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Ama maddeyi geçtik, Genel Kurulda yaparız.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Öneri anlamında, onu söylüyorum.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Niye Genel Kurulda Sevgili Başkanım?

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Maddeyi geçtik ya...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Nihat Ağabey, problem değil. Aşağıda yaparız. Yani yeter ki mutabık olalım, onu diyorum. Hocamın dediği çok doğru.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Komisyondayken bir taslak önerge hazırlayalım, Genel Kurulda oylanır.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Tabii hazırlayın, yapalım o zaman. Yani Bakanlık orada, siz oradasınız, benim için...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Tamam.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Bütün parti grupları ortak önerge olarak verelim.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – İdarenin keyfiğini önlemiş oluruz, doğru.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Hatta sizden şunu istirham edeyim ben: Genel Kurula kadar -burada hep beraber konuşuyoruz- biz bunu çalışalım, teknik olarak hangi isimleri yazmak, kavramları kullanmak daha doğru olacaksa arkadaşlarımızla çalışalım, size bir öneri olarak getirelim, o öneriyi de önerge şekline dönüştürelim. Bizim açımızdan hiçbir mahzur yok.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Bu üzerinde durduğumuz görüşümüzü de dikkate alın ama.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – İşte onu söylüyorum yani sonuç itibarıyla hocamın temelde söylediği şey farklı birimlerden temsilcinin oluşması. Bu zaten makul bir idarenin yapması gereken bir şeydir. Bunda bizim açımızdan hiçbir mahzur yok.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Güzel bir şey, katkınız için teşekkür ederiz.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Ama çok teknik bir şey. Mesela bakanlıklarda belki bakan yardımcısı olmalı komisyonun başında ama belediyede, belediye başkan yardımcısı, büyükşehir belediyesinde genel sekreter olmalı.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Genel sekreter yardımcısı olur.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Yani çok kolay bir şey değil onu saymak. Onu söyleyeyim. Ama çalışın, sokalım.

Buyurun Yaşar Bey.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, Sayın Bakan Yardımcımız, teklif sahibi arkadaşlar; dikkate alacağımız, kanun teklifinin en önemli maddelerinden biri biliyorsunuz 5’inci madde. Maddeyi geçtik ama...

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Konuşalım, tamam.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) - 5’inci maddede geçen kriter, madem çok samimi bir şekilde teklif hazırlıyoruz...

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Tabii, tabii. Hayhay.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – İyi niyetleri karşılıklı görüyorum.

Hocam, pardon bu arada. Ben bunu gündeme getirmek istedim.

“1’inci derece kan ve sıhri hısımlar dâhil edilir.” cümlesinin de çok doğru olmadığını düşünüyoruz.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – “Sıhri hısım” konusundaki itirazlar genel kabul görüyor. Onu da hep beraber partilerle çalışalım. Doğru mu arkadaşlar, Ramazan Bey, Sayın Ersoy, Sayın Özkaya?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Doğru, aynen katılıyoruz.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Dün söyledim.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Sıhri hısım konusunda da aşağı yukarı bir şey var. Bunun tatad edilmesiyle -o zaman not alalım- 7’nci madde ve sıhri hısım konusunun kaldırılmasını partilerin ortak önergesi hâline getirmek bence uygun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, bir kelime, lütfen...

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, burada hepimiz hukukçuyuz veyahut da hukuk formasyonuna sahibiz. Bence suç ve cezaların kişiselliği ilkesine aykırı. Hiç hısımlı karıştırmayalım. Kişi kendi eyleminden sorumlu olsun, “sıhri” hiç olmamalı ama “kan hısımlı” da olmaz. Yani ben çocuğum hakkında hiç kimseye güvence veremeyeceğim gibi çocuğum da benim hakkımda hiç kimseye güvence veremez, verememeli. Burada biz, Anayasa’nın koyduğu “suç ve cezaların kişiselliği” ilkesinden uzaklaşmayalım. Bu ikisini de şey yapalım.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Hocam, buradaki yaklaşım şu. Ben buna saygı duyuyorum. “Ceza hukukunda elbette kanunsuz suç ve ceza olmaz, herkes kendi fiilinin sonuçlarına katlanır. Ama idare hukukunda idare -böyle bir cezalandırma adına değil ama- değerlendirmeye esas alsın birinci dereceyi.” diyorlar. Yani evlat, usul ve füyuyu alsın diye bir yaklaşım var. Buradaki orta yol... Çünkü Ramazan Bey’in, Ali Bey’in fikirlerini biliyorum, sıhri hısımlığa ortak bir muhalefet var; onunla şu konuyu bence... CHP’den Faruk Bey mi olur Komisyonunda?

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Olsun, tamam.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Faruk Bey, siz oradasınız Ali Bey, Ramazan Bey, HDP’den de bir üye imza atmak isterseniz bu iki üç hususa.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Biz bu şekilde düzenlenmesine toptan karşıyız.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – O zaman sizi almayız.

İYİ PARTİ’den sizi alalım.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Siz girin. Onlar da gelsin, onlar da girsin, onu da söylesinler.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Biz arzu ediyoruz. Biz arzu ederiz.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) - Yani gireriz ama böylesine aileyi işin içine katan bir mantığa evet deme şansımız hiç yok. Biz, evrensel hukuka inanıyoruz. Kişinin suçu neyse onu hesaplamalıyız.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Buyurun Sayın Özkaya.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Sayın Başkanım, burada suç kavramı yok. Şimdi, burada, biz çok uzun müzakere ettik. Burada elbette ki bu bir kanunsuz suç ve ceza ve suçun şahsiliği prensibini aşar mı aşmaz mı? Ceza hukuku kapsamında olsaydı, babanın suçu oğula, eşin suçu kocaya asla geçmez, böyle bir şey söz konusu olamaz, bunu düşünemeyiz bile. Fakat bu, bir idare hukuku kapsamında kamu hizmetine kabul etme. Ben, kamu hizmetine kabul edeceksem, devlet kendisine göre kamu görevlilerini nitelendiriyor, kademelendiriyor. Devletin varlığı için çok önemli olan, silah kullanan, yargı yetkisi kullanan, güç kullanan kamu görevlileri ve bir de bunları kullanmayanlar. İşte, o A kategori dediğimiz kamu görevlileri açısından kayınbabası kimdir, annesi kimdir buna bakayım diyor yani bunun sonucu almayayım demiyor, göreyim... Eğer biz böyle düşünersek, bunu yok sayarsak Adil Öksüz’ün oğlunu bir yere hâkim atayabiliriz, kaymakam atayabiliriz. O zaman da hemen ertesi gün, siz, Genel Kurula çıkarınız “Bak, işte, Adil Öksüz’ün oğlunu atadınız.” dersiniz. Buna baksın değerlendirme komisyonu. Biz de çok uzun tartıştık; bakacak, değerlendirecek, atayacak, atamayacak.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yapmayın Allah aşkına, yapmayın ya!

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Adil Öksüz’ü siz getirdiniz...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ya, Pakdemirli’nin kardeşini bakan atadınız, yapmayın ya.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bakın, biz, bunda bir sorun görmüyoruz, doğru görüyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımızın yaptığı işi...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Suç mu yani? Bu kötü bir şey değil ki.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Doğrusunu görüyoruz, prensibi itibarıyla böyle yapmalıyız. Ahmet suç işler, Ahmet’in kardeşi... Belki kardeş kardeşle konuşmuyor, kardeş kardeşi görmüyor; insanlar boşanıyor, onun sonucu ona yansımaları. Doğru ama sonuç itibarıyla buradaki kamu görevlisi arkadaşlarımız da bir atama yaparken iki gün sonra istemiyorlar ki bir kötü olayla karşılaşmayalım. Bunu değerlendirsin, görsün devlet; görmezse yanlış iş yapar. Yani, biz, devleti uzun vadede düşündüğümüzde, bundan mağdur olmuş bir siyasi geleneğin temsilcisi olarak bunları söylüyoruz; kolay iş değil bu söylediklerimiz. Ama 15 Temmuz yaşadık, yaşadıklarımız bize bir ders çıkarmamızı... Devletin görerek, daha doğru karar vermesini istedi. Bu kanunun amacı da budur.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Bir saniye efendim.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Sayın Başkanım, bir cümle hocama katkıda bulunabilir miyim?

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Şimdi, efendim, birinci derecede akrabalarla ilgili konu, dikkat ederseniz sadece güvenlik soruşturmasıyla ilgili, arşiv araştırması yapılacak kamu görevlileriyle ilgili olarak böyle hiçbir şey yok. Güvenlik soruşturmasını kimler için istiyoruz: Bir, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle belirlenen, Cumhurbaşkanlığının 1 no’lu ve 2 no’lu cetvellerinde sayılı unvanlara atanacak kişiler için.

BAŞKAN CELALETİN GÜVEÇ – Üst düzey yöneticiler için.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Üst düzey yöneticiler dediklerimiz.

İki, güvenlik görevlileri ve istihbarat çalışanları için.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Bunu belirtelim o zaman.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Hayır, güvenlik soruşturması belli zaten, kanunda yazıyor bu. Şimdi bu insanların kardeşinin, anne babasının, terör örgütleriyle ilişkisinin ya da iltisakının dikkate alınmaması da bizden, polis atarken, beklenemez.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Ama “terör örgütü” diye belirtin oraya, “terör örgütüyle iltisaklı” diye.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Hayır, güvenlik soruşturmasının amacı ne zaten?

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Hayır, güvenlik soruşturmasında, bakın, Başkanım, dün de söyledim...

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Faruk Bey, bitirsin.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Hayır, hayır, yani, doğruyu bulalım diye söylüyorum.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY - Arşiv araştırmasına ilave olarak güvenlik soruşturmasında bakılacak husus...

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Ya, şimdi, arkadaşlar, burada güne iyi başladık. İki konuda muhalefetin de katkısı noktasında hem Bakan Yardımcısının hem imza sahiplerinin sözünü almış olduk; yani, bunu kıymetli buluyorum, önemli buluyorum. Yani, Genel Kurulda böyle bir imzayla çıkmamız daha güzel olur.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY - Güvenlik soruşturmasında dikkate alacağımız hususlar, “güvenlik soruşturması” dediğimiz şey, görevin gerektirdiği niteliklerle ilgili kolluk kuvvetleri ve istihbarat ünitelerindeki olgusal verilerin; yabancı devlet kurumları ve yabancılarla ilişkisinin; terör örgütleri veya suç işlemek amacıyla kurulan örgütlerle eylem birliği, irtibat ve iltisak içinde olup olmadığının... MİT’e alacağımız elemanda da Jandarmaya, Emniyete ve Silahlı Kuvvetlere alacağımız elemanda da bunlara bakmamızın doğru olacağını siz de takdir edersiniz. Başka bir şey yok bu işin içinde. Arşiv araştırmasında bunlar konu değil diğer memurlarda. Sadece bu konu memurlar için...

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Başkanım, bu konuyla ilgili bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Söz vereceğim, bir saniye.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Takdirlerinize sunuyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Teşekkür ediyorum.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, bu açıklamalara karşı, Anayasa Mahkemesi kararından bir cümlelik bir alıntı yaptıktan sonra bir cümle daha ben ekleyeceğim.

Anayasa Mahkemesi de bireysel başvurularda suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar hiç kimsenin yargılama makamları ve kamu otoriteleri tarafından “suçlu” olarak nitelendirilemeyeceğine ve suçlu muamelesine tabi tutulamayacağına karar vermiştir; yani, hani, suçlu muamelesine tabi tutulmak... Şimdi, tabii, çok ekstrem örnekler verilebilirdi, birçok örnek -siz de biliyorsunuz- fakat, hani, bizim amacımız mahpusları da, hapishanedeki suçluları da topluma kazandırmak değil mi nihai olarak? Şimdi, ne diyoruz biz? Hani, bir deyim var Anadolu’da: “Ayyaş adamın, ne güzel, tertemiz oğlu var, tertemiz kızı var.” Şimdi, bir kişinin kardeşi sahtekâr olabilir, babası olabilir ama eğer kendisi Anayasa madde 70 gereği “liyakat” ilkesini yansıtıyorsa, dürüstse, herhangi bir şeyi yoksa, tertemizse... Varsayalım ki o adını zikrettiğiniz kişi -veya bir başka kişi olabilir- hukuk fakültesini 1’incilikle bitirdi, hiçbir sorunu yok, gerçekten bağıni koparmış, boşanmış, ayrılmış, reddetmiş babalıktan ama kan olarak babası olarak duruyor. Şimdi, bu açıdan bakıldığı zaman, bizim bu -velev ki Emniyet olsun, MİT olsun- ilkeden, hukukun genel ilkesinden ayrılmamamız gerekir. Yani, milyonda bir öyle rastlayacak diye bundan ayrılırsak o zaman tersi de olabilir. Dürüst bir baba, örnek bir anne, ondan sonra... Gördük yani geçmişte.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Peki, Sayın Kaboğlu, lütfen...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Dolayısıyla, bu ilkeyi bence...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Almaya engel değil Hocam, öyle birisi almaya engel değil, olabilir yani.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Bitiriyorum, bitiriyorum.

Bu Anayasa Mahkemesi kararı gereği, mademki değerlendirme yapılacak Sayın Başkan, o zaman benim önerim: Sihri hısım yanında kan hısıma da karıştırmayalım, kişinin kendisini öne çıkaralım; dolayısıyla, bu açıdan kaybetmeyiz Sevgili Bakan Yardımcımız, kaybetmeyiz. 1 milyonda 1 kişi girer belki, rastlayabilir ama birçok layık kişiyi, liyakatli kişiyi topluma kazandırabiliriz, devlete kazandırabiliriz sizin dilinizle.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Teşekkür ediyorum.

Faruk Bey...

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Şimdi, bir şeyi not olarak düşelim diye söz aldım; bu konuda anlaştık, “kan ve sıhri hısımlarla sınırlı kalmak kaydıyla”sını kaldıralım diyoruz ama şöyle bir şey yanlış anlaşılmasın: Sanki biz burada 1’inci derecede kamu görevi... Eşitle 1’inci dereceyi sanki onaylıyormuşuz anlamına gelmesin, bunlar tutanaklara geçsin diye söz aldım. Biz her ikisinin birden kaldırılmasını istiyoruz.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Peki, teşekkür ediyorum.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Yani, bu kadar söylememe rağmen yine kabul değil de...

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Ya, şimdi, ben size somut örnek vermek istemiyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Bence burada...

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Hemen şunu bitireyim.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Lütfen ya, biraz mesafe alalım.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Bakın, ben de samimiyetle, iyi niyetle... Bu devlet hepimizin, kimsenin babasının malı değil bu devlet. Bu devletin iyi yönetilmesini hepimiz isteriz. Benim tanıdığım, bildiğim, şu an etkin, görevde olan bir arkadaş var; bu arkadaşın babası, biliyorum ben, zamanında ceza

aldı. Şimdi, bu kanun çıktıktan sonra bir daha üst makama gelebilmesi için... Bu, araştırmada takılır ve bir üst makama gelemes. Ama pırıl pırıl, zeki, akıllı, devletini, vatanını, yurdunu seven bir insan. Ben bunları da bildiğim için üstünde ısrarla duruyorum.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Ya, Faruk Bey, böyle bir şey yapılması illa o anlama gelmiyor ki, böyle bir şey olacağı anlamına gelmiyor ki.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Faruk Bey, esasında bağlayıcı da değil.

Şimdi, efendim, lütfen mesafe alalım.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Biz eleştirilerimizi, görüşlerimizi söyleyelim, tutanaklara geçsin. Takdir tabii ki netice itibarıyla Komisyonun; oylayacağız, ortaya çıkacak.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Teşekkür ediyorum arkadaşlar.

Hanımefendi baştan beri söz istiyor, ona söz veriyorum, önergelere geçeceğim.

Buyurun.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Ben de aslında 7’nci maddeden -söz alamadığım için- başlamak istiyorum.

Değerlendirme komisyonlarının nasıl oluştuğunu tartışmadan önce değerlendirme komisyonuna neden ihtiyaç hissediyoruz, bu nasıl bir kurum; bunu düşünmek lazım diye düşünüyorum. Çünkü bu “değerlendirme komisyonu” dediğiniz şey, aslında milyonlarca insanın hayatını etkileyen bir şey. Bazen verdiğimiz bir yıllık ceza beş yıllık cezadan çok daha ağır sonuçları olan, bedelleri olan, aslında değerlendirme yaptırdığınız komisyondan bahsediyorsunuz. İnsanlar yıllarca ilkokul, ortaokul, lise, üniversite okuyor, aileler yoksulluk içerisinde çocuklarının eğitimlerini tamamlatmaya çalışıyor ve sonunda geliyor, bütün bu süreçlerden, sınavlardan geçtikten sonra diyorsunuz ki: “Bir de değerlendirme komisyonundan geçeceksiniz.” Ve oradan geçemediği için yıllar boyunca harcadığı bütün emek boşa gidiyor ve üstelik de bu değerlendirme komisyonundan geçemediği için toplumdaki algısı da dışlanan, kendisini hedef gösteren bir noktaya taşıyor. Yani aslında insanların hayatları kararıyor -farkında mısınız, bilmiyorum ama- buralardan bu tür raporlarla geçemediği için komşuları tarafından bilinen insanların komşuları kendilerinden uzaklaşıyor çünkü orada “Bilmem ne örgütleriyle iltisaklı.” diye bir not yazdığı için insanlar bunu öğreniyor ve insanların yaşamlarını mahvediyoruz. Hani şuradan bahsediyorsunuz ya, “Bu, ceza değil.” diyorsunuz; bu, cezadan da daha ağır sonucu olan bir yaptırım, farkında mıyız, bilmiyorum. Hayatı boyunca hiçbir işe alınmayacak olmak... Memur olamayacak olmanın ötesinde başka işe de alınmıyorsunuz. Bir insanı açlığa mahkûm etmenin ne demek olduğunu biliyor muyuz arkadaşlar? Bu öyle basit bir komisyon değil, bu “değerlendirme komisyonu” dediğiniz şeyin kendisi aslında yargının yerine geçiyor. Bundan önceki pratiği bilmiyor muyuz? Ben bizzat kendim de açtığım davalardan doğru biliyorum, iptal ettiremedik biz mahkemelerde kararları, çok azı iptal edildi ve çoğu geçti, üstelik de dosyada hangi gerekçeyle bu kararın, değerlendirmenin yapıldığına dair gerekçeyi de göremedik, “Gizlilik kararı var.” denilerek bize hangi nedenle bunun yapıldığını bile göstermediler açtığımız dava dosyalarında. Şimdi siz diyorsunuz ki: “Yargı yerine geçecek bir değerlendirme komisyonu kuracağım ben, buradan bu kişilerin hayatları konusunda karar vereceğim.” Gerçekten kabul edilebilir bir durum değil yani ne kadar dersiniz deyin, işte “Yargıya başvurusu var, iptal davası açılabilir atama işleminin yapılmamasına ilişkin.” ama gerçekler böyle işlemiyor, binlerce insanın hayatı kararıyor. Bu nedenle, içerik nasıl oluşturulacak? Ben, oluşturulmadan önce, bu yasanın insanların hayatlarını toptan nasıl etkilediğini değerlendirip buradan geri çekilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Yine içerik olarak diğer maddede birçok düzenlemenin yönetmeliğe bırakılması meselesi de çok ciddi problemli. Bir anayasal haktan bahsediyoruz, kamusal hizmete girme hakkından bahsediyoruz, çalışma ücretinden bahsediyoruz. Biz bütün bunların hangi koşullarla yapılacağını, komisyonun nasıl oluşturulacağını vesaire gibi noktaları da yönetmeliğe bırakıyoruz. Temel hakları, anayasal hakların düzenlenmesini yönetmeliklere nasıl bırakabiliyoruz? Bunun sonuçlarının farkında mıyız? O zaman yargı neredeyse hiçbir işlevi olmayan bir noktaya geliyor, Anayasa'nın hiçbir işlevi kalmıyor ve komisyon, idari bir komisyon aslında insanların gelecekleri hakkında karar veriyor.

Şimdi, 8'inci madde olduğu için onunla ilgili de konuşmak istiyorum. 8'inci maddede “istihbari bilgilere ilişkin gizlilik, güvenlik vesaire” deniliyor. Biz şunu bilebiliyoruz: İnsanlar gözaltına alınıyor, gözaltına alınmada kovuşturmaya ya da soruşturmaya yer olmadığı kararları veriliyor. Buna rağmen o kayıtlar yıllarca duruyor ve bir gün siz yine gözaltına alındığınızda “arşiv kaydı” diye hop geliyor onlar, “Sen şurada alınmışsın, burada alınmışsın.” diye önümüze çıkıyorlar ve bunlar insanlar için -birçok nedenle- önünü kesen işler oluyor. Siliniyor mu? Hayır. Mahkeme tarafından karar verilmiş, beraat kararı verilmiş ya da soruşturmaya ve kovuşturmaya ihtiyaç olmadığı kararları verilmiş ama buna rağmen, o, sicilde kalıyor. Bunların çok ağır sonuçları var. Şimdi siz bu kadar ciddi bilgilerin -sanırım “iki yıl içerisinde” deniyor- silinmesi noktasında bir düzenleme yapıyorsunuz ama bunun bir gerçekliğinin olmadığı da çok açık. Buna ilişki yaptırım ne? Bir yıl ve para cezaları öngörüyorsunuz. Ha, bunun gerçekte hayata geçmeyeceğini hepimiz biliyoruz yani. Sabıka kayıtları öyle; adli sicil kayıtları öyle; sildirmek için insanlar yıllarca uğraşmak zorunda kalıyor. Şimdi, o nedenle, bu düzenlemeyle ilgili ben bütün olarak -baştan da yoktum- şunu söylemek istiyorum: Anayasa Mahkemesi, çok doğru bir karar vererek bu düzenlemeyi iptal etti. Şimdi biz ne yapıyoruz? Etrafından dolanarak, aslında ufak tefek bazı değişiklikler yaparak bu gençlerin hayatını karartacak bir düzenlemeyi yeniden önerine getiriyoruz. Hani, bunu gerçekten biraz düşünelim diyorum ya. Kendi çocuklarınızı düşünün, yıllarca okumuşlar, etmişler, eğitimlerini tamamlamışlar; sonra 3 kişilik bir komisyon geliyor diyor ki: “Ben seni beğenmedim, bilmem ne örgütüyle iltisaklı gördüm.” Bu iltisaklı kavramı da nedir? O kadar kolay iltisaklı oluyorsunuz ki komşunuz sizin bilmem neyse siz de oradan sayılabiliyorsunuz. Yani bu kadar keyfiliğin olduğu, bu kadar artık hukuk tanımazlığın olduğu bir ülkede, kavramların bu kadar geniş tutulduğu bir ülkede gençlerin geleceklerini mahvetmeyin lütfen.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Peki, teşekkür ediyorum.

Sağ olun.

Önergeleri okutup Nihat Bey'e söz vereceğim, söz istiyor. Önergelerle ilgili söz vereyim istiyorum.

Önergeleri okutuyorum:

TBMM İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2972) sıra sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hasan Özgüneş

Şırnak

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Ali Öztunç

Ensar Aytekin

Yaşar Tüzün

Kahramanmaraş

Balıkesir

Bilecik

Faruk Sarıaslan

Nihat Yeşil

Nevşehir

Ankara

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Ahmet Çelik

Adana

İstanbul

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Hasan Bey, önergeyi de okutabilirim, gerekçeyi de okutabilirim istiyorsan.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Yani, ister okutun ister okutmayın ama söz alacağım yani onu söyleyeyim.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – İç Tüzük’e göre ya konuşacaksınız...

Buyurun.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Her şey keyfinize göre gidiyor da...

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Yo, ne keyfi, bak bir saattir bir madde üzerinde konuşuyoruz.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Madem öyle...

Şimdi arkadaşlar, dün de örnek verdim, bir iki örnekle biraz daha canlandırmak istiyorum: Şimdi geçen sene, mühendisliği kazanıp bitiren bir genç bir özel şirkette göreve de başlıyor, sonra güvenlik soruşturmasıyla deniliyor ki: “Öğrencilik yıllarında sen bir mitinge, bir protesto eylemine katılmışsın dolayısıyla sen sakıncalısn.”

İkincisi; bu maddeyle alakalı bir şeydir. Bize yakın bir köyde bir akrabam var, İstanbul’da yaşıyor kendisi. Çocuğu okula gitmişti, öğretmen okulu muydu, başka bir okul muydu tam bilmiyorum. Her şeyi bitirdi, ondan sonra sınavı da geçti, hak da etti. Soruşturmada dediler ki: “Sen uygun değilsin.” Babası bana şunu demişti: “Amca, sen milletvekilisin, bir şey yapamazsın yani benim çocuğumun hiçbir suçu yok.” Dedim ki: Gerekçe olarak size ne dediler? Dediler ki: ”Sizin akrabalarınızın bir kısmı Mahmur’da yaşıyor.” Şimdi, arkadaşlarımız, bilmiyorum yani ya bizim mantığımızda bir sorun var ya toplumda olup biteni görmüyoruz ya da görüyoruz da görmezlikten geliyoruz. Sanki gerçekten her şey yazıldığı çizildiği gibi yürüyor da biz buna karşı çıkıyormuşuz; öyle bir şey yok arkadaşlar. Yani, gerçekten, öyle bir hâle getirilmiş ki Türkiye, yaşanmaz bir hâle getirildik.

Ben, kendi hayatımdan örnek vereyim: Bir dernek başkanırken daha 1980’de görevden alındık, soruşturmada beraat ettik. Beraat kararını 3 kez askeriyeye gönderdik, “Aramayı kaldırın” diye. Her gittiğimde “Tamam, kaldırıyoruz” diyorlardı. Ertesi gün ya da üç gün sonra Şırnak ya da bir yere gittiğimizde bakıyoruz; “A, sen aranıyormuşsun.” Ya, daha ben dün gittim Jandarmaya, bilmem şuraya buraya düşürmeye “Yok, seni gözaltına alacağız.” diyor. Bakın, 3 kez tekrar gözaltına alındım, her seferinde göz kapatılarak.

Dolayısıyla, arkadaşlar, biz bu memlekette yaşayarak geliyoruz. Gördük, yani biz uzaydan hikâyeler anlatmıyoruz. Sistem çalışmıyor. Şimdi memuru kendinize göre organize ediyorsunuz, kanunu kendinize göre organize ediyorsunuz, yorumu kendinize göre yapıyorsunuz. Şimdi ne olacak? Mesela siz diyorsunuz ki: Biz buraya yazdığımızda her şey düzelecek, hâkimler karar verecek. Ya da avukat arkadaşlarımız var burada... Siz 5 hâkimi, 5 avukatı getirin, 3 kelime koyun önlerine, deyin ki: “Bunları tartışın.” Kaç kişi aynı şeyde uzlaşır? Televizyonlarda görüyoruz, birbirlerini boğazlıyorlar “Yok, şöyle değildi, yok böyleydi.” Çünkü niye? Her şey muğlak. Muğlak koyuyoruz her şeyi, muğlak koyduğumuz için herkes kendine göre sonuç çıkarıyor; kendi ideolojisine, tarafına göre de kararını veriyor. O açıdan, yani baştan beridir bu maddelerin hiçbirinde mantığa, hukuka uygun bir yaklaşım yok; tamamen güvenlikçi, tamamen bir tarafa yamanmış, bir tarafı da toplumda düşman gören bir mantık var ve bunun uygulamalarını her gün görüyoruz.

Arkadaşımız çok güzel izah etti, yani geçmişte bir soruşturma yapılmış ya da bir istihbarat bilgisi toplanmış, işte “Bunun ailesi de kötü niyetlidir.” Şimdi, arkadaşımız Adil Öksüz’den bahsetti, bilmem kimden bahsetti. Daha geçen gün haberlerde duyduk bunu. Polis, İstanbul Havaalanı’nda bir vatandaşa kimlik sorgusu yapıyor -GBT- kızı da yanında “Sen hırsızlık davalarından yargılanmışsın.” diyor. Yargılanmış, şimdi dışarıda kendisi. Ya kardeşim, yargılanmış, cezası neyse almış. Toplum içerisinde, kızının yanında sen niye hırsızlığını tekrar hatırlatıyorsun? Bir başkası, aynen: “Sen uyuşturucuyla ilgilenmişsin, sabıkan var bu konuda.” Olabilir, insanlar suç da işleyebilirler, toplumsal olarak öyledir, oluyor da yani keşke olmasa, o eğitimi verebilsek, hiç kanunlara gerek kalmasa, herkes kendini otokontrol mantığıyla bütün suçlarından, günahlarından arındırabilse ama gerçeklik öyle değil maalesef. E, bizim polisimiz de öyle değil, bizim üst memurumuz da öyle değil, bizim mahkememiz de öyle değil. Yani ucube bir işleyiş gidiyor, herkes bunun zararını görüyor.

Şimdi, Adil Öksüz örneği... Adil Öksüz ve kardeşi HDP’li ya da CHP’li olsaydı alırlar mıydı? Muhafif olsaydı kesinlikle derlerdi... Yani şimdi bu kanun teklifine göre alınmaz işte. Ya, o açıdan arkadaşlar, yani talimatlarla kanun olmaz; mantık, hukuk, evrensel ilkeler, insan hakları... On bin yıldır insanlık ahlak için, adalet için, herkes için adalet, herkes için yaşam mantığı geliştirirken biz burada kendi mantığımıza göre bir dünya oluşturup diğerlerini düşmanlaştırıyoruz. O açıdan, dediğim gibi, zaten bu maddeyi kabul etmiyoruz yani.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Peki Hasan Bey, teşekkür ederim.

Nihat Bey, CHP önergesiyle ilgili buyurun.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Sevgili Başkan, değerli arkadaşlarım, Sevgili Bakan Yardımcım, değerli bürokrat arkadaşlarımız; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Şimdi, bütün arkadaşlarımızla dünden beri sürekli bundan bahsediyoruz. Anayasa Mahkemesi kişisel verilerle ilgili bu maddeyi iptal etmesine rağmen yine de arkasından dolanarak –arkadaşlarımızın da belirttiği gibi- tekrar aynı maddeyi getiriyor. Çünkü insanın en kutsal hakkı yaşam hakkıdır, o yaşam hakkını hangi şey adına alırsanız alın doğru değil. Şimdi, biz bunları sürekli, defalarca anlatmamıza rağmen arkadaşlarımız bir kişiden örnek vererek “Ya, işte, siz şunu mu diyorsunuz...”... Şimdi, bunları koruma noktasında hangi yasayı getirirseniz getirin, bu komisyonlarda işte şüphelerimizi söylerken ne diyoruz, diyoruz ki: Kardeşim, bunlar işte oluşturuyor, kendi içinde bir komisyon oluşturuyor. Bu komisyonun kimler... Yani olabilir, yetkisi de olabilir, görevi de olabilir ama şüphelerimiz var yani bunu Anayasa’nın ilgili... Yani hukukun, adaletin olmadığı yerde bu şüpheler her zaman için devam ediyor. İşte, örneklerini de verdik, dedik ki: Bunlar gökten zembille gelmedi. 200-300 küsur generalin 220’si eğer orduya alınıyorsa bunu ben mi aldım? Yani oradaki komisyon aldı, kim aldı, sınavla aldı neyle aldıysa aldı. Kamu kurumlarında işte, Adil Öksüz’ü... Şimdi bu “Adil” dediğiniz adam, her yerde elini kolunu sallayarak bırak, Cumhurbaşkanımızdan daha yetkiliydi. Şimdi bunları görmeden, yani bunlar sırada olan bir şeyler değildi. Bu anlamda diyoruz ki: Anayasa’ya, hukuka, adalete bağlı olan bir yasayı getiriyorsanız onu da mantıksal olarak ortaya koymamız lazım. İnsanların kişisel verilerini, haklarını tutup da ailesinden, çocuğundan, yeğeninden almamız doğru değil. Yani ben suç işliyorum, benim çocuğumun suçu ne? İşte, aynı durumda 80 öncesi biz yargılandık. Benim oğlum sınavdan 98 puan almasına rağmen kamu kurumuna giremedi arkadaşlar. Tek suçu, en sonunda bilgi edinme yasasında diyor ki: “Babası 80 öncesi yargılanmış”. Yargılanabilirim, yani üstelikte yargılandığım gün düşüncem neyse bugün de aynı düşüncem. Ben o gün de demokrasinden yanaydım, insan hakkından yanaydım, yaşam hakkından yanaydım, barıştan yanaydım, laik demokratik cumhuriyetten yanaydım. Ama karşı koyanlar, zehir zemberek gibi bu ülkeyi yok edenler de geldiler kamu kurumlarının tümünün üstüne oturdular. Şimdi, ondan hareket ederek yarın öbür gün bu yasa hepimiz için geçerli. Bunu defalarca

tekrarlamamızın bir anlamı yok. O açıdan diyoruz ki: Bunun doğru olmadığını, yani hukukun olmadığı, adaletin olmadığı, evrensel değerlerin egemen olmadığı, anayasa hukukuna aykırılık teşkil eden her şeyin, dün karşısında olduğumuz gibi bugün de karşısındayız.

Onun için Sayın Başkanım, bu maddeyle ilgili bizim önergemize ret veriyorsunuz.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Çok teşekkür ediyorum.

İYİ PARTİ... Gerekçeyi mi okutayım?

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) – Konuşayım Başkanım.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Buyurun.

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, Bakan Yardımcım, değerli bürokrat arkadaşlarım; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Aralık 2019’da Plan ve Bütçe Komisyonuna gelen torba teklifte güvenlik soruşturması maddelerine yer verilmiş ancak Genel Kurulun görüşmeleri sırasında ilgili maddeler tekliften çıkarılmıştı. Evet, o dönemde grubumuz devletimizin güvenlik kaygılarını gidermek, demokratik ve adil bir değerlendirme mekanizması oluşturmak ve anayasal düzeni korumak adına daha kapsamlı, detaylı yeni bir kod kanun teklifi hazırlanmasını teklif etmişti. Bugün görüştüğümüz 16 maddelik Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi’ne, özünde tümüne karşı olmadığımızı fakat Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesine aykırı maddeler olmaması yönünde düzenlemelerin yapılmasının gerekli olduğunu ifade etmek istiyorum. Teklifin, 3’üncü, 5’inci, 6’nı ve 8’inci maddelerinde bizim önergelerimiz vardı. Önergelerimiz üzerinde de gerekli konuşmaları, değerlendirmeleri yapmıştık. Yalnız burada 5’inci maddede ki bu eşi ile birinci derece kan ve sıhri hısımlar konusunda bir örnek vermek istiyorum. Benim de çok yakından tanıdığım, ailesini bildiğim, ülkücü bir gelenekten gelen, vatanını, milletini seven, hiçbir şekilde hiçbir terör örgütüyle bağlantısı olmadığına benim de inandığım bir arkadaşımız, asker. Bu arkadaşımızın yıllar önce eşi yurtta kalmış iki ay. O iki aylık sürede yurtta kalması... Yargıda da kendisinin hiçbir şekilde iltisakının bulunmadığını belgelemiş ve dönmesine de yasal olarak bir engel olmadığı ifade edilmiş, mahkeme kararına rağmen hâlâ dönemedi. Yani bir tek eşinin iki ay yurtta kalması, gerekçe bu. Dolayısıyla, bu tip şeylerle karşılaşyoruz. Yine aynı şekilde bir polis kardeşimiz, mahkeme kararı var, hiçbir şekilde iltisakının olmadığı, kullanılamayacağı yani yargı kararlarıyla belgelenmiş ama o da dönemedi. Yani bu tip şeyler maalesef yaşanmakta. Onun için bu eşiyle, birinci derece kan ve sıhri hısımlık konusunda bizim de çekincemiz var. Onu da burada ifade etmek istiyorum.

8’inci maddede kişisel verilerin korunmasına yönelik haklarla ilgili olarak da üçüncü fıkrasındaki “Millî savunma, millî güvenlik, kamu güvenliği, kamu düzeni ve ekonomik güvenlikle ilgili istihbarat faaliyetleri kapsamında elde edilen bilgiler kişiye verilemez.” ifadesi uygulamada keyfiyete yol açabilir. Zira, bahse konu sebeplerle ataması yapılamayacak kişinin isnadı ve gerekçesini öğrenebilmesinin gerekli olduğunu düşünüyoruz, düzenlemenin de bu şekilde yapılması taraftarıyız.

Saygılarımla.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Çok teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, bir cümleyle belki bu konuda hazırlayıcılara... Bu maddeyle ilgili biraz önce vurgulandığı gibi, son cümleinin çıkarılması konusunda, lütfen, bunu düşünelim çünkü son cümle o kaygan ki. “Ekonomik güvenlik.” Şimdi, ekonomik güvenliğin bir tanımı yok. Yani lütfen son cümleyi çıkaralım. “Türkiye’de bir neoliberalizm yok, yağma düzeni var.” deseniz ekonomik güvenlik...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Hocam, Kişisel Verileri Koruma Kanunu’nun 28’inci maddesinde geçiyor.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Buraya koymayalım bunu. Bu, tam da Anayasa Mahkemesinin esasen iptal edeceği... İptal ettirmemizi istiyorsanız koyun.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Peki, teşekkür ediyorum.

9’uncu maddeyi okutuyorum:

Kişisel veri güvenliği ve gizlilik

MADDE 9- (1) Bu Kanunda belirtilen güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli birimler ile değerlendirme komisyonları, veri güvenliğine ilişkin önlemleri alır.

(2) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması işlemlerinin her evresinde gizliliğe uyularak, ilgili bilgi ve belgeler yasal olarak bilmesi gerekenlerden başkasına verilmez ve açıklanmaz.

(3) Bu Kanun kapsamında elde edilen kişisel veriler amacı dışında işlenemez ve aktarılamaz.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Madde üzerinde söz isteyen?

Sezgin Bey, söz istiyor musunuz?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Evet efendim.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Buyurun.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli bürokratlar, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben genel bir şeyler söylemek istiyorum yasayla ilgili olarak. Bu yasanın bu dönemde Komisyonun gündemine gelmesi ve daha sonra da Parlamente’ye gelecek olması aslında, Adalet ve Kalkınma Partisinin bir siyasal tercihi, yeni siyasal tercihi yansıtır. O siyasal tercih de giderek demokrasiden uzaklaşan, yurttaşları eşit görmeyen, insan haklarını askıya alan, yeni bir anayasasızlaştırma süreci aynı zamanda.

2002’de iktidara geldiği dönemlerden, o zamandan bu zamana çok yakından izledik. Yani Adalet ve Kalkınma Partisi 2002’de, hem kuruluşunda hem iktidara geldiğinde sonuç itibarıyla, yasaklarla mücadele etme iddiasıyla geldi ve insan haklarını esas itibarıyla hayatın her alanında hayata geçirme iddiasıyla iktidara geldi ama on sekiz yıl sonra, şimdi 12 Eylül darbecilerinin bir vesilesiyle fiilen yürürlüğe soktuğu ve daha sonra büyük mücadelelerle ortadan kalkmış olan arşiv ve güvenlik soruşturması teklifinin arkasına sığınacak bir duruma geldi. Bu nedenle, ben Adalet ve Kalkınma Partili arkadaşlarımı bir kez daha düşünmeye sevk ederim. Neden bu dönemde, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidara geldiği günden bugüne nasıl bu tercih noktasına geldi? Genç bir avukatken bu nedenle kamu görevinden ayrılmış olanların avukatlığı yaptım, ilk defa Danıştaya başvuru yapan ve oradan karar alan avukatlardan biriyim ben. O zaman Danıştay içtihadı birleştirme kararıyla bu uygulamaların tümüne neredeyse son verdi. Daha sonra, yanlış hatırlamıyorsam SHP’nin de içinde bulunduğu koalisyon hükümeti bir yasa çıkardı, o yasayla o dönemde arşiv araştırması ve güvenlik soruşturması yasasıyla kamudan uzaklaştırılmış olanların hakları iade edildi, tazminatlar ödendi ve tekrar göreve başlandı. Bakın, 12 Eylül askerî darbesini yapmış olanların yarattığı mağduriyeti o ve Danıştay bunun önüne

geçmişti, uygulamasıyla, içtihadı birleştirme kararıyla. Ve bir koalisyon hükûmeti o mağduriyeti gidermek için yasa çıkarmak durumunda kalmıştı ama şimdi siz, 2020 yılında, iktidarınızın 18’inci yılında, tamamen Anayasa’ya aykırı, hukuk devleti ilkelerine aykırı, Anayasa’nın 70’inci maddesine aykırı, 20’nci maddesine aykırı bir düzenlemeyi Komisyonun ve Genel Kurulun gündemine getirmeye çalışıyorsunuz. Bu aslında, 2017 Anayasa değişikliğinden sonra inşa edilmeye çalışılan yeni otokratik düzenin sacayaklarından bir tanesi. Kuruluşumuzda insan haklarından yana, demokrasiden yana, AB değerlerinden yana bir siyasal çizgimiz vardı ama şimdi ancak ve ancak güvenlik politikalarıyla ve yurttaşların temel haklarını esas almayan uygulamalarla ayakta kalmaya çalışıyorsunuz. Bu yasa, onların sacayaklarından bir tanesidir, işte, barolarla ilgili yasa onun sacayaklarından bir tanesidir. Yani, bu mesela hangi ihtiyaçla gündeme geldi? Tamam, 2016 yılında bir darbe girişimiyle karşı karşıya kaldık; binlerce kamu görevlisi işinden atıldı; komisyonlarda, yargıda davaları devam ediyor ama şimdi bu yasaya niye ihtiyaç duyuyorsunuz veya barolarla ilgili yasaya neden ihtiyaç duyuluyor? Bu otokratik rejim, bir vesileyle yurttaşlarımızı düşmanlaştırarak, ötekileştirerek, kendinize biat etmeyen, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarına biat etmeyen kurumları biat eder noktaya getirerek bu düzeni ayakta tutmaya çalışıyor, yani benim gözlemim bu.

Şimdi, biz burada itiraz ediyoruz, muhtemelen geçecek, Genel Kurulda da itiraz edeceğiz. Ama bu yol, Adalet ve Kalkınma Partisinin içinde bulunduğu yol bakımından yanlış bir yoldur. İnsan haklarını gözetmeyen, temel hakları gözetmeyen, yurttaşları esas almayan, Anayasa’yı giderek askıya alan, bu Anayasa’yı askıya alan, karşı çıktığımız, daha ilerisini yapmaya çalıştığımız bu Anayasa’yı bile dikkate almayan Adalet ve Kalkınma Partisinin gittiği yol yanlış bir yoldur ve bundan dönmeniz gerekir. Bir milletvekili olarak bu uyarılarımı yapıyorum, kayıtlara geçsin. Tarih hepimize tanıklık edecektir.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Katılarınız için teşekkür ediyorum.

Sayın Kaboğlu...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu da biraz önce belirttiğimiz gibi, esasen Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği kararlar dizisinde yer almaktadır. Dolayısıyla, madde 8,9,10 o çerçevede yer alıyor, yeniden bunun iptal riski bulunmaktadır. Bu bakımdan, gözden geçirilmesinde yarar var. Gerçi Bakan Yardımcısı yok ama olsaydı onunla tartışma yapardık. Bu açıdan bu madde de sorunlu bir maddedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Gülüm...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Ben de aslında bir bütün üzerinden de değerlendirmek istiyorum. Şimdi, aslında ilk düzenlemesi ne zaman yapılmıştı? OHAL dönemi için yapılmıştı, ihtiyaçlar üzerinden denildi, sonrasında işte yasal düzenleme olarak da geçti. Şimdi, OHAL sürecinde, olur, evet, ihtiyaçlar olur, dönemin acil dönemidir vesairedir, birtakım uygulamalar yapılır. O dönemin bu uygulamalarının toplum açısından, halk açısından, insanlar açısından ne tür sonuçları olduğunu, “Bunları nasıl toparlamak, düzeltmek gerekir?”i düşünmek yerine iktidar olarak şöyle bir şey yaptınız maalesef: “Hazır orada yapmışken bunu devam ettirelim, yasal düzenlemelere geçirelim.” Sadece bu düzenleme için değil, birçok düzenlemeyi bu hâle getirdiniz. OHAL sürecinde çıkarılan birçok kanun hükmünde kararname ya da farklı Cumhurbaşkanlığı kararnameleri geldi ve yasalastı.

Şimdi, tam tersine, şöyle olması gerekmiyor muydu: Böyle bir süreç yaşadık, mecburi birtakım düzenlemeler yapıldı; ki iktidar bunu aslında kendi lehine çevirdi, onu da biliyoruz ama şimdilik onu bir kenarda bırakarak söylüyorum. “Burada insanlar nasıl zarar gördü, bunları nasıl toparlarız?” diye bir değerlendirme yapmadık, tam tersine, OHAL sürecinde milyonlarca insanın hakları elinden alınmışken bunu devam ettiren bir yerden yeni yasal düzenlemelerle bunlara devam ediliyor.

Şimdi, biraz önce konuşurken şunu söylediniz, devleti korumaktan bahsettiniz. Şimdi, devlet dediğiniz şey niçin vardır? Halk için değil midir; toplum için değil midir; işçiler, emekçiler, kadınlar, gençler için değil midir? Şimdi siz, devleti koruyacağım iddiasıyla herkesi, herkesin özgürlüklerini elinden alan, çalışma hürriyetini elinden alan, toplantı gösteri yürüyüşü hakkını elinden alan, temel haklarını elinden alan bütün düzenlemeleri getiriyorsunuz, buradan diyorsunuz ki: “Devleti koruyacağım.” Hangi devleti koruyorsunuz, hangi devlettir bu? Yani, halkın içinde olmadığı, burada yaşayan insanların içinde olmadığı devletten kastınız nedir? Bunu koruyarak nasıl bir sonuç elde etmeyi düşünüyorsunuz? Yani çok açık ki iktidarınızı koruyorsunuz gerçekten. E, o zaman iktidarınız değilse, devleti korumak da aslında halkı korumaksa, bu ülkenin gençlerini, emekçilerini, kadınlarını, yoksullarını korumaksa nasıl sürekli bunların bütün haklarını yok eden düzenlemeler getiriyorsunuz? Herhâlde temel sorun burada, yaklaştığımız noktada diye düşünüyorum. Yani siz “devlet” deyince “devletin çıkarları” deyince kendi çıkarlarınızı anlıyorsunuz; biz, toplumun, halkın çıkarlarını anlıyoruz. O yüzden, tersten bakınca da galiba sonuçlar farklı oluyor diye söylemek istedim.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyette 2 önerge var maddeyle ilgili, önergeleri okutuyorum:

İşçileri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2972) sıra sayılı “Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanun Teklifi”nin 9’uncu maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hasan Özgüneş

Şırnak

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Ali Öztunç

Ensar Aytekin

Yaşar Tüzün

Kahramanmaraş

Balıkesir

Bilecik

Faruk Sarıaslan

Nihat Yeşil

Nevşehir

Ankara

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Sayın Özgüneş, buyurun.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Şimdi, değerli arkadaşlar, maddenin (1)’inci fıkrasında “Bu Kanunda belirtilen güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli birimler ile değerlendirme komisyonları, veri güvenliğine ilişkin önlemleri alır.” denmektedir.

Bir kişinin hakkının kullanımının iktidarın takdirine bırakılmış olması hakkın özüne doğrudan müdahale anlamına gelmektedir. İktidarın subjektif değerlendirmesine göre hakkın kullanımına karar verilmesi hakkı fiili olarak ortadan kaldırmaktadır. Güvenlik soruşturmasındaki subjektif değerlendirme kriterleri hakkın kullanımının önüne geçeceğinden hakkın özüne dokunmaktadır. Özellikle soruşturmayı yapan görevliler ya da değerlendirmeyi yapan idarenin anlayış ve görüşüne göre değişebilecek subjektif nitelikteki kararlar kişinin kamu hizmetine girme hakkını ortadan kaldırmaktadır. Bir hakkın kullanımının nihai olarak idarenin takdirine bırakılması hakkı anlamsızlaştıracaktır. Bu bağlamda veri güvenliğinin sağlanmasının da tehlikeye düşmesi açısından kabul edilemez bir maddedir.

Maddenin (2)'nci fıkrasında “Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması işlemlerinin her evresinde gizliliğe uyularak, ilgili bilgi ve belgeler yasal olarak bilinmesi gerekenlerden başkasına verilmez ve açıklanmaz.” denmektedir. Buraya dikkatinizi çekerek altını çizmek istiyorum. Maddede yer alan “İlgili bilgi ve belgeler yasal olarak bilinmesi gerekenlerden başkasına verilmez ve açıklanmaz.” ifadesi -bilgi ve belgelerin kimlere verileceğinin açıkça ifade edilmemesi şeffaflık ilkesine aykırı olmakla birlikte-hukuka da aykırı bir durum teşkil etmektedir. Ayrıca, idarenin keyfî ve kamu hizmeti gereklerine aykırı olarak aldığı kararların denetlenmesi de mümkün olmayacaktır. Bu açıdan kabul edilmesi mümkün olmayan bir maddedir.

Maddenin (3)'üncü fıkrasında “Bu Kanun kapsamında elde edilen kişisel veriler amacı dışında işlenemez ve aktarılamaz.” denmektedir. Maddede yer alan “Elde edilen kişisel veriler amacı dışında işlenemez ve aktarılamaz.” İfadesi, amacın açıkça ifade edilmemesi şeffaflık ilkesine aykırı olmakla birlikte, özellikle iktidarın kendisine yakın olmayan kişilerin verilerini ne amaçla kullanabileceği sorusunu da akla getirmektedir. Bu açıdan kabul edilmesi mümkün olmayan bir maddedir.

Şimdi, değerli arkadaşlar, dün de söyledim, hukukun, Anayasa'nın bazı maddelerine bakarak insan diyor ki “Ya, vallahi, gerçekten, insanın özlemini duyduğu sözcükler ya da maddeler.” Fakat pratik hayatta esamesi yok. Mesela, KCK dosyalarında daha avukat bile dosyanın ne olduğunu bilmeden hatta şüpheli olarak gözaltına alınan insan bile meseleyi bilmeden iktidarın televizyonları, gazeteleri bas bas bağırıyorlardı “Bunlar şu kadar suç işlemişler.” “Bunlar şöyle dağa gitmişler, gelmişler.” “Bunlar şununla ilişkiye geçmişler.” “Bunlar şu örgütü kurmuşlar.” diye. Hani nerede sizin söylediğiniz bu güzel sözler? Ergenekon davasında aynısı yapılmadı mı, ya da herhangi bir suçta?

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Gazetecilere de yapıldı.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Gazeteci, ya toplumun her tarafı. Şimdi, biraz önce avukat arkadaşım söyledi: Devlet, eğer gerçekten toplumun bütününe kapsayan bir araçsa herkesin hukukunu evrensel hukuka göre, insan haklarına göre, vicdana göre, dinin ölçülerine göre ya da insanlığın yarattığı değerlere göre koruyan, bilen bir araçsa zaten bu kadar düşman üretmez. Ama devlet nasıldır? Hani, dün birkaç sözcükle açıklamaya çalıştım. Şimdi, burjuva devletlerde devlet bir sınıfın, burjuva kesiminin ve onların örgütlerinin kurduğu bir araçtır. Toplumun yüzde 80'ini düşman görür ama toplum adına konuşur, “Toplumun aracıdır.” der. “Toplumu koruyoruz, topluma eğitim, sağlık götürüyoruz.” diyor.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Toparlayalım Hasan Bey.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Toparlıyorum.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Peki, toparlayalım.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Ama mesela, biz görüyoruz ki toplumun yüzde 80'i sefil, düşürülmüş; işte, meşhur “Ayaklar, sözler” kelimesi sizlere aittir, biliyorsunuz kimler söyledi, “Toplumu ayak görme” anlayışı. İşte, bu devlet, kendisini baş görenlerin aracıdır, toplumun aracı değil, ayakların aracı değil. Ayaklar itaat ediyorsa ne güzel, “Bana hizmet ediyor.” İşte, bir ara Kenan Evren diyordu ki “Ya, bu batıya gelen Kürtleri niye böyle hırpalıyorsunuz? Bırakın, en ağır işlerde onlar çalışıyor, sizlere hizmet ediyorlar. Yani siz daha ne istiyorsunuz?”

Şimdi, bu devlet anlayışı, bu iktidar anlayışı kesinlikle bu maddelerle toplumun her zaman çok önemli bir kesimini tehlikeli ve düşman görme anlayışına sahiptir. Onun için ben hukuki maddelerden, “Kanunun şurası, burası.” derken daha çok zihniyetten bahsetmek istiyorum, mantıktan bahsetmek istiyorum. Bu mantık çürütülmediği müddetçe, biz kendimiz zihinsel bir –hani tırnak içinde, “devrim” size çok tehlikeli gelebilir de sosyolojik devrimden bahsediyorum, zihinsel devrimden bahsediyorum-

Rönesans, bir devrim yapmadığımız müddetçe bu maddelerin hiçbirisi bu toplumun derdine çare olamaz. İktidarları da korumaz çünkü bugüne kadar 10 tane iktidar geldi, hepsi şimdi tarihin -tırnak içinde diyelim- çöplüğünde.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Peki, teşekkür ediyorum.

Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Güvenlik ve arşiv araştırması, hâlihazırda 4045 sayılı Kanun ile güvenlik kuvvetleri ve devletin iç ve dış güvenliği yönünden devlet sırrı niteliğindeki kamu görevlilerinin güvenlik soruşturması düzenlenmiştir. Ayrıca 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 48’inci maddesinde, devlet memurluğuna atanma şartları açıkça düzenlenmiştir. Getirilen kanun teklifinin içeriğine yönelik daha önce Anayasa Mahkemesinin aldığı çeşitli iptal kararları mevcuttur. Anayasa Mahkemesi kararlarında da değinildiği üzere, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılabilir. Ancak, buna ilişkin açık, keyfiligi önleyici ve özel hayatın gizliliğine saygılı bir düzenleme yapılması zorunludur. Kişisel verilerin korunması yönünden de Anayasa’nın 20’nci maddesine aykırıdır. Bu kanun teklifiyle getirilmek istenen düzenlemeler insan haklarına aykırı olup, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 8’inci maddesine göre de aykırılık teşkil etmektedir. Bu nedenle maddenin kanun teklifinden çıkarılması öngörülmektedir.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

9’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10’uncu maddeyi okutuyorum:

Kişisel verilerin silinmesi ve yok edilmesi

MADDE 10- (1) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sırasında elde edilen kişisel veriler işleme amacının ortadan kalkması halinde veya her durumda iki yılın sonunda değerlendirme komisyonlarınca silinir ve yok edilir.

(2) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını yapan birimlerdeki istihbari faaliyete konu olmayan ilgisine ait güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına ait veriler iki yılın sonunda silinir ve yok edilir.

(3) Bu veriler, işleme karşı dava açılması halinde karar kesinleşmeden silinemez ve yok edilemez. Mahkemelerin bu konudaki talepleri, değerlendirme komisyonunun bünyesinde bulunduğu ilgili kurum ve kuruluş tarafından karşılanır.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Evet, madde üzerinde...

ENSAR AYTEKİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Bakanlığımızın değerli bürokratları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Madde 10’dayız. Aslında; 8, 9 ve 10’uncu maddelerle ilgili İnsan Haklarını İnceleme Komisyonundan da bir görüş alınmalıydı. Biz dünkü görüşmelere başlarken bir alt komisyon kurulmasını, ilgili Anayasa Komisyonu ve İnsan Hakları Komisyonunun da katılımıyla bu kanun teklifinin enine boyuna tartışılmasını önermiştik. Hatta, yine, bu istek, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun kurulduğu kanunda “Komisyonun Görevleri” bölümünde yer alan “Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarının gündemlerinde bulunan konular hakkında, istem üzerine görüş ve öneri bildirmek.” maddesine de uygun olacaktı.

Değerli arkadaşlar, Türkiye’de bir kurum var, Kişisel Verileri Koruma Kurumu. Bu kurum her yıl faaliyet raporlarını önce Cumhurbaşkanlığına, sonra da İnsan Hakları İnceleme Komisyonuna sunmak zorunda. Kurum 2018 yılında bu görevini yapmış ancak 2019 yılına dair faaliyet raporu sitede yok. İnsan Haklarını İnceleme Komisyonundaki arkadaşlarımıza sorduk “Komisyona sunuldu mu?” diye, oraya da sunulmadığının cevabını aldık. 2019 faaliyet raporunu veremeyen bir kurum var karşımızda. Yani kurum, raporu sunmaktan âciz.

Teklifin 10’uncu maddesine bakıyoruz “Kişisel verilerin silinmesi ve yok edilmesi” başlığıyla düzenlenen maddede “Değerlendirme komisyonunca iki yılda bir silinir, yok edilir.” deniyor. Başta da dediğimiz gibi, sırf bu verileri korumak için kurulan kurum bile faaliyet raporunu vermekten âcizken “Bir değerlendirme komisyonu kalkıp verileri imha edecek.” deniyor. Bunu inandırıcı bulmuyoruz. Maddenin tekliften çıkartılmasını istiyoruz.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Kaboğlu...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Gerçekten, bu madde de diğer birçok madde gibi sorunlu ve tekliften tümüyle çıkarılması gerekiyor. Bu çerçevede, ben, bütün bu dile getirilenlere katılıyor olmakla birlikte, sadece, artı neden olarak şunu söylemek istiyorum: Şimdi “...istihbari faaliyete konu olmayan ilgisine ait güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına ait veriler iki yılın sonunda silinir ve yok edilir.” deniyor. Pekî, o zaman, istihbari faaliyete konu olan bilgiler neden silinmiyor? Şimdi, burada, istihbari faaliyete konu olan bilgiler ile olmayan bilgiler ayırımını nasıl yapacağız? Böyle bir istisna konur mu? Neden konuyor? Bunun cevabını –bağışlayın- Sayın Bakan Yardımcısından rica edelim. Bu, çok önemli.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Ramazan Bey, o konu önemli.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Tabii, Sayın Can da dinliyor ama hani, olursa...

Şimdi, biz parti olarak 10’uncu maddenin tümünden çıkarılmasını önerdik fakat bu çerçevede, dikkat çektiğim çok önemli iki nokta var.

Birincisi, (2)’nci paragrafta “istihbari faaliyete konu olmayan” kaydı var. Şimdi, bu durumda, benimle ilgili, ilgiliyle ilgili istihbari faaliyete konu olan bilgi, bu silinmeyecek; ne ilgilisi bunu bilebilecek ne de silinebilecek. Şimdi, bu hukuk devleti açısından kesinlikle kabul edilebilir bir şey değil Anayasa madde 2 çerçevesinde 20’ye gelmeden. Şimdi, birincisi bu. Bu çok önemli bir kayıt eğer bu madde bu biçimde kabul edilecekse.

İkincisi: (3)’üncü paragrafta “Bu veriler, işleme karşı dava açılması halinde karar kesinleşmeden silinemez ve yok edilemez. Mahkemelerin bu konudaki talepleri, değerlendirme komisyonunun bünyesinde bulunduğu ilgili kurum ve kuruluş tarafından karşılanır.” deniyor. Şimdi, burada, demek ki bu sürece karşı bir dava yolu öngörülüyor. Bu durumda, Anayasa madde 40 çerçevesinde, kanun teklifinde biz bir dava yolu öngörmek durumundayız. Yani Anayasa madde 40 bunu emrediyor. Böyle bir dolaylı düzenlemeden yola çıkarak, acaba bir dava yolu öngördük mü, o soruyu da burada size yöneltiyorum ama (2)’nci paragraftaki bu istisna kaydını mutlaka çıkarmamız gerekiyor çünkü çok belirsiz. Bu, şu anlama geliyor: İstihbari bilgilere -dün tartıştık- işte, benim öğrenci topluluğu olarak katıldığım toplantı, çekilen resim, ondan sonra, gittiğim bir dernek, katıldığım bir yemek toplantısı, hepsi bu alana giriyor. Bu nedenle, bu kadar öznel alanları koyarsak bu şekilde, güvenlik soruşturması adına istihbari bilgilerin ilgililerin yaşamını karartacağı sonucuna kolaylıkla varabiliriz. Esasen sizin dün savunduğunuz gerekçeleri çürüten hususlar bunlar.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Madde üzerinde aynı mahiyette 2 önerge var, önergeleri okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2972) sıra sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi'nin 10'uncu maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hasan Özgüneş

Şırnak

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Ali Öztunç

Ensar Aytekin

Yaşar Tüzün

Kahramanmaraş

Balıkesir

Bilecik

Faruk Sarıaslan

Nihat Yeşil

Nevşehir

Ankara

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Sayın Özgüneş...

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Değerli arkadaşlar, şimdi, maddede “Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sırasında elde edilen kişisel veriler işleme amacının ortadan kalkması hâlinde veya her durumda iki yılın sonunda değerlendirme komisyonlarınca silinir ve yok edilir.” denmektedir. Maddenin (3)'üncü fıkrasında, bu verilerin, işleme karşı dava açılması hâlinde karar kesinleşmeden silinemeyeceği ve yok edilemeyeceği ve mahkemelerin bu konudaki taleplerinin, değerlendirme komisyonunun bünyesinde bulunduğu ilgili kurum ve kuruluş tarafından karşılanacağı ifade ediliyor. Maddede “Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sırasında elde edilen kişisel veriler işleme amacının ortadan kalkması hâlinde değerlendirme komisyonlarınca iki yıl sonunda silinecek.” denmektedir.

12 Eylül 2010 referandumuyla kabul edilen Anayasa değişikliğiyle arşiv kayıtlarının silinerek fişlenmenin önünün alınacağına dair vaadin... 15 Temmuz 2016'dan sonra basın aracılığıyla açığa çıktı ki bu kayıtlar silinmemiş ve hâlen devlet arşivinde tutulmuştu. Yine, 2012 yılında basında yer alan bir haberde, polisin kalabalık bir ortamda kimlik kontrolü yaparken kızının önünde “Sen hırsızlık yapmışın.” dediği S.K. adlı baba ve havalimanında çekilecek bir dizi sahnesine, uyuşturucu suçundan kaydı olduğu gerekçesiyle içeri alınmayan A.C.A. adlı oyuncunun Türkiye Büyük Millet Meclisine yaptığı başvurularla, ömür boyu ve öldükten sonra fişlemenin ortadan kalkmadığı görülmüştür. Adli Sicil arşivi ve UYAP dışında, Emniyet ve Jandarmanın yıllardır kendilerine özgü oluşturduğu ikinci bir fişleme sistemiyle kayıtları sakladığı da bu şekilde anlaşılmıştı. Yakın bir zaman dilimi içerisinde arşiv kayıtlarına dair yaşanan bu gelişmeler, 10'uncu maddeyle kayıt altına alınmış kişisel bilgilerle yaşanabilecek fişlenme tehlikesini gözler önüne sermektedir. 10'uncu maddenin ruhu iki devlet anlayışının ruhunu bizlere yansıtmaktadır. Yandaşlar istediği kamu kurumuna rahatlıkla girebiliyorken muhalif kimlikteki insanların kamu kurumlarına alımını imkânsız hâle getirerek geleceğinin ipotek altına alınması için getirilen bu kanun teklifiyle ikili devlet anlayışının yasal boyuttaki inşası bu şekilde oluşturulmaktadır. Bu bağlamda da 10'uncu maddenin kabul edilmesi mümkün değildir.

Yani, bu manada, arkadaşlar, biraz önce de söyledim, yine onunla bağlantısını kuruyorum. İktidara kim gelirse kendi yandaşları için her türlü yolu açıyor, onun dışındaki toplum kesimleri suçlu ve her an her tehlikeyle yüz yüze kalabilme durumuyla karşı karşıya olabiliyor.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Öztunç...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Vekilimiz “İktidara kim geliyorsa o, kendi yandaşlarını alıyor.” dedi. On sekiz yıldır iktidarda tek parti var ama işte, iktidarın içerisinde iktidar var. Fetullahçılar vardı bir ara, onlar kendi yandaşlarını aldılar, şimdi başka tarikatlar, cemaatler var, onlar kendi yandaşlarını alıyorlar, bir de böyle bir gerçek var.

Ben Sayın Bakana bir soru sormak istiyorum, bilmediğim için, cahilliğimden, beni bağışlasın: “İstihbari faaliyete konu olmayan...”daki istihbari faaliyete konu olan nedir? Mesela, neler istihbari faaliyete konudur? Ya da bürokrat arkadaşlarımız da cevap verebilirler. Ben bilmiyorum.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Cevap mı bekliyorsun? Konuşmanızı bitirin.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Cevap bekliyorum.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Bitirin.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Cevap bekliyorum. Bilmiyorum çünkü ben.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Konuşmayı bitirdin mi?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Evet, bitirdim.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Teşekkür ediyorum.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yani ben...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Sayın Ersoy, hemen mi cevap vereceksiniz?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Bitirsin Sayın Vekilimiz.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Bitirdi şu anda, “Bitirdim” diyor.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Tamam.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Yani istiyorsanız...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – İstihbari faaliyete...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – O zaman, bir saniye, bilgi alıp verecek.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Başkanım, bilgi alalım.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Yaşar Bey, ara vereceğim ama şey gelmiş, servis yapıyorlar, 1 madde daha yapıp öyle verelim. Hem cevap alalım hem şey alalım.

11’inci maddeyi...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Bilgi alalım Sayın Başkan.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Olmuyor Başkanım. 11’inci maddeyi sonra okutalım.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Hayır, bilgiyi alana kadar okutayım maddeyi ya. Tamam, cevap verecek, hazır olsun adam.

Maddeyi okutuyorum:

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Cezai hükümler

MADDE 11- (1) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması ve değerlendirilmesinde görevli olanlar tarafından kişisel verilerle ilgili suç işlenmesi halinde, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde 6698 sayılı Kanunun 17 nci madde hükümleri uygulanır.

(2) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması ve değerlendirilmesinde görevli olanlar tarafından kişisel verilerle ilgili kabahat işlenmesi halinde 6698 sayılı Kanunun 18 inci madde hükümleri uygulanır.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Madde üzerinde söz isteyen? Yok.

Önergeleri okutuyorum:

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Cevap bekliyoruz sizin için, onu bekliyorum. O arada şu servisi yaptırıyorum.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Ya Başkanım, fırsat bulmaya...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Sizin için çalışıyorum Nihat Bey, sizin için.

Önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2972) sıra sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi'nin 11'inci maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hasan Özgüneş

Şırnak

Aynı mahiyetteki önerenin diğer imza sahipleri:

Ali Öztunç

Ensar Aytekin

Yaşar Tüzün

Kahramanmaraş

Balıkesir

Bilecik

Faruk Sariaslan

Nihat Yeşil

Nevşehir

Ankara

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Buyurun Sayın Özgüneş.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) - Maddenin (1)'inci fıkrasında "Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması ve değerlendirilmesinde görevli olanlar tarafından kişisel verilerle ilgili suç işlenmesi halinde, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde 6698 sayılı Kanunun 17 nci madde hükümleri uygulanır." denmiştir. 6698 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin (1) fıkrasında "Kişisel verilere ilişkin suçlar bakımından 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 135 ila 140'ıncı madde hükümleri uygulanır." denmekte. (2)'nci fıkrasında ise "Bu Kanunun 7 nci maddesi hükmüne aykırı olarak kişisel verileri silmeyen veya anonim hâle getirmeyenler 5237 sayılı Kanunun 138'inci maddesine göre cezalandırılır." denmektedir. 5237 sayılı Kanun'un 138'inci maddesinin (1)'inci fıkrası ise "Kanunların belirlediği sürelerin geçmiş olmasına karşın verileri sistem içinde yok etmekle yükümlü olanlara görevlerini yerine getirmediklerinde bir yıldan iki yıla kadar hapis cezası verilir." denilmektedir.

Maddelerden de anlaşılacağı üzere, kişisel verilerle ilgili işlenen suçlarda ne yazık ki önleyici veya caydırıcı bir ceza olmadığı gibi, verilen cezayla âdeta kişisel verilerle ilgili işlenecek suçlara yönelik bir teşvik görülmektedir. Bu açıdan kabul edilmesi mümkün olmayan bir maddedir.

Maddenin (2)'nci fıkrasında “Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması ve değerlendirilmesinde görevli olanlar tarafından kişisel verilerle ilgili kabahat işlenmesi halinde 6698 sayılı Kanunun 18 inci madde hükümleri uygulanır.” denmektedir. 6698 sayılı Kanun’un 18’inci maddesinde yer alan hükümlerin para cezası şeklinde olması -önceki maddede de belirttiğimiz üzere- ne yazık ki önleyici veya caydırıcı bir ceza olmadığı gibi, verilen cezayla âdeta kişisel verilerle ilgili işlenecek suçlara yönelik bir teşvik görülmektedir. Bu açıdan kabul edilmesi mümkün olmayan bir maddedir.

Arkadaşlar, pratik hayatta da kimsenin ceza aldığı yok, bugüne kadar biz böyle bir şeye hiç rastlamadık çünkü iktidarın memuru kimse onu çok rahat kullanıyor; hatta, diyor ki: “Benden aldığın güçle suç da işleyebilirsin.” Bunu biz çokça gördük. Bu açıdan hiçbir anlam ifade etmiyor.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Öztunç, buyurun.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Kanun teklifinde yaklaşık 65 milletvekilimizin imzası var ama dünden beri, bildiğimiz, Sayın Ramazan Can bu kanun teklifini hazırlayan milletvekilimiz. Dün, hatta, ben, kendisi için de gerçekten dersine iyi çalışmış diye de bir övgüde bulunmuştum.

Şimdi madem öyle, Sayın Ramazan Can’a soruyorum: 10’uncu maddedeki “istihbari faaliyete konu olmayan”ı siz yazdınız galiba? Siz hazırladığınıza göre sizin kaleminizden çıktı bu, değil mi?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Dinliyorum.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Peki “istihbari faaliyete konu olmayan”ı yazarken neyi düşündünüz? İstihbari faaliyete konu olan nedir Sayın Can? Madem siz yazdınız, buyurun.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Bakan cevap verecek.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Evet, Sayın Bakanıma da sordum, size de sordum.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Teşekkür ediyorum.

Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Cevap vermek istiyor musunuz arkadaşlar?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Nasıl olsa akış devam ediyor. Ben notlarımı topluyorum, bilahare cevap vereceğim.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – 12’nci maddeyi okutuyorum:

Yönetmelik

MADDE 12- (1) Devletin güvenliğini, ulusun varlığını ve bütünlüğünü iç ve dış menfaatlerinin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgeler ile gizlilik dereceli kamu personeli ile meslek gruplarının tespiti, birim ve kısımların tanımlarının yapılması, güvenlik soruşturmasının ve arşiv araştırmasının usul ve esasları ile bunu yapacak birimler ve değerlendirme komisyonlarının oluşumu, değerlendirme komisyonlarının çalışma usul ve esasları ile uygulamaya ilişkin diğer hususlar Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulacak yönetmelik ile düzenlenir.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Madde üzerinde söz isteyen Sayın Kaboğlu, buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu madde gerçekten bu yasanın temel taşı veya bel kemiğini oluşturan bir madde çünkü bu maddeye kadar tartışageldiğimiz hususlar esasen...

Sayın Başkan, yemekten sonra tartışsak daha uygun olurdu, önemli çünkü.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Hocam, dinliyoruz, ben dinliyorum, gerçekten ben dinliyorum.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Sizin dinlemenizle değil, Sayın Başkanım, özür dileyerek söylüyorum.

Yani Sayın Bakanın da dediği gibi, bu, bütün maddeleri kapsayan bir madde olduğu için, o anlamda diyoruz. Daha kapsamlı olursa, Sayın Bakan, bürokratlarımız da bunlara açıklık getirirse...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Nasılsa fazla kalmadı, bunu bir...

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Hocam, başladınız ya! Dinliyoruz; lütfen, lütfen...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Peki, tamam.

Burada sayılan ögeler, “Devletin güvenliğini, ulusun varlığını ve bütünlüğünü, iç ve dış menfaatlerinin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği türden bilgi ve belgeler...” Bu ve diğerleri esasen bu yasanın, yasa önerisinin belkemiğini oluşturan kavramlar ve dün saat 11.00’den bu yana yaptığımız tartışmaların ekseninde yer alan kavramlar... Yani bunlar eylem mi, düşünce mi? Bunlar kanaat mi yoksa işlem mi? Şimdi, esasen, sorun burada düğümleniyor.

Bu öneriyi destekleyenler veya karşı çıkanların ortaklaşa anlaştıkları bazı hususlar var. İşte Sayın Bakan Yardımcısı, Sayın Can sağ olsunlar itirazlarımız karşısında son derece duyarlı davranıyorlar.

Şimdi, bizim amacımız, kamu görevini alınmada adayın hukuk fakültesini, tıp fakültesini, iktisat fakültesini bitiren bir kişinin; dünya görüşünü felsefi düşüncesini, dinsel inancını, siyasal görüşünü öğrenmek ve ona göre işlem tesis etmek mi yoksa gerçekten maddi vakıalar temelinde -aldığı diplomanın ötesinde- maddi vakia diyebileceğimiz, hukuki delil olarak diyebileceğimiz birtakım işlemler ve eylemler mi öne çıkarılacak?

Şimdi, bu açıdan bakıldığı zaman, bu kavramlar, “Devletin güvenliğini, ulusun varlığını ve bütünlüğü, iç ve dış menfaatlerinin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği türden bilgi ve belgeler ile gizlilik dereceli kamu personeli ile ilgili meslek gruplarının tespiti, birim ve kısımları tanımlarının yapılması, güvenlik soruşturmasının ve arşiv araştırmasının usul ve esasları ile bunu yapacak birimler ve değerlendirme komisyonlarının oluşumu, komisyonların çalışma usul ve esasları” biçimde sıralanan hususlardan özellikle ilk maddesi... Ben şunu savunabilirim Sayın Başkanlar: Kanal İstanbul, Anayasamıza göre Türkiye’nin bütünlüğü ilkesini zedelemektedir -Anayasa madde 3’e göre- bunu tartışabilirim ama ben bunu öne sürdüğüm için eğer yaptırıma tabi tutulacaksam işte bu, tam düşünce suçu oluyor. Gerçekten, Anayasa’mıza göre Anayasa’nın ülke bütünlüğünü güvence altına alan hükümlerini -toprağını koruyan, ülkeyi koruyan hükümlerini; tarımı, ormanları, madenleri, yeraltı kaynaklarını koruyan hükümlerini- bütün olarak değerlendirdiğimiz zaman, ben çok büyük projelerin -devasa projelerin, Türkiye’nin coğrafyasını değiştiren projelerin- ülke bütünlüğünü ihlal ettiği görüşünü savunurum; bu, bir görüştür. Bana karşı çıkabilirsiniz ama benim savunduğum bu görüş birtakım proje sahiplerini rahatsız ediyorsa eğer o zaman ben sanık sandalyesine oturabilirim. Türkiye’de bu oluyor, olmaktadır.

İşte, burada da bu tür deyimler ilgili kişileri -diplomalı olduğu hâlde, çok yetenekli olduğu hâlde, çok başarılı olduğu hâlde- kamu görevine girmekten alıkoyar. Bunlar, “Devletin güvenliğini, ulusun varlığını ve bütünlüğünü, iç ve dış menfaatlerinin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği türden bilgi ve belgeler...” Biraz önce, “ekonomik güvenlik” dedik. Ben diyebilirim ki bir hukukçu olarak: Bir ülkede eğer hukuk güvenliği yoksa ekonomik güvenlikte olmaz. Ben bunu savunabilirim.

Sayın Başkanlar, iki üç yıl kadar önce, henüz Parlamentaoya girmeden Japonya Başkonsolosu benden randevu istedi. “Neden?” dedim, “Bir görüşelim, Türkiye’nin hukuk durumunu, gelişmeleri nedir? Nasıl bakıyorsunuz?” Bana şunu söyledi dedi ki: “Bizden iş adamları ihaleye girmek istiyorlar, Güney Kore girmek istiyor, Çin girmek istiyor ama Japon iş adamları -geri adım atıyor- geriye çekiliyor, geriye çekildikleri için Çin ve Güney Kore iş adamları ihaleyi alıyor. Çünkü Türkiye’de hukuk güvenliği olmadığı için, Japon iş adamları hukuk güvenliğinin olmadığı bir yatırıma, ihaleye girmiyorlar.” Şimdi, bu, bir olgu. Şimdi, burada, tabii “Çin geliyor, Çinliler geliyor, biz Japon teknolojisini istemeyebiliriz, vazgeçebiliriz.” diyebilirsiniz kuşkusuz ama buradaki saptama farklı. Hukuk güvenliği ile ekonomik yatırımları, güvenlik arasındaki doğrudan ilişkiyi dikkate aldığımız zaman bu şekildeki kavramlar “devletin güvenliği, ulusun varlığı ve bütünlüğü, iç ve dış menfaatlerin zarar görebileceği...” Benim zarar görebilir dediğim ile sizin “Zarar görebilir.” dediğiniz tamamen farklı.

Yani sonuç olarak bu yasa teklifinin esasen bizim tarafımızca itiraz edilen önemli bir yönü -dün tekniğe, gelişmelere ilişkin altı aylık gecikme, usule ilişkin yapılan hatalar; bütün bunları konuştuğ ama- burada toplanıyor. Yani bizim kamu görevine alacağımız kişiler Anayasa madde 70’e göre liyakat ilkesine göre mi, ona mı tabi tutulacak, onun ölçütleri mi uygulanacak yoksa birtakım eğilimler; siyasal eğilimler, inanca ilişkin eğilimler, dünya görüşleri, cari politikaların desteklenmesi, onu destekleyen işte sıhri ve kan hısımları niçin koyuyoruz? Babası şu partiden milletvekili, annesi şu partiye üye, kardeşi falan kulübe gidip geliyor. Şimdi, bu açılardan hepsini tekrar okuduğumuz zaman, bu yönetmeliğe havale edilen hüküm, Anayasa Mahkemesinin daha önce iptal ettiği gerek sınavlar açısından gerek düzenleme açısından ve kullandığı ölçüt dikkate alındığı zaman tam da Anayasa Mahkemesinin iptal edebileceği bir hükümle karşı karşıya bulunuyoruz. Ama ondan önce yeniden düşünmek bakımından biz belirleyemeyiz; devletin güvenliği, ulusal güvenlik... Kanun tarafından koyalım desem yanlış olur, bir hukukçu olarak isabetli bir öneride bulunmamış olurum. Yönetmelikte, hayır, kesinlikle bu yapılamaz çünkü bugün siz şu şekilde yönetmelik düzenleyeceksiniz, yarın bir başka biçimde. Kamu İhale Kanunu’nun her ay değiştirildiği bir ülkede, düşünün, ekonomik liberalizmin olmadığı, iktisadi açıdan tam bir kaptıkacı düzeninin bulunduğu yerde siz bu tür kavramları koyduğunuz zaman kesinlikle iktidarda olan her siyasal parti bunu kötüye kullanacaktır, kötüye kullanmaktan imtina etmeyecektir, kötüye kullanacaktır. O zaman üniversite sistemini, liyakati, meslek okullarını, hepsinin düzenini değiştirelim biz ve Anayasa madde 70’i de değiştirelim aslında. Zira, burada belirleyici olan fiilden çok, eylemden çok, işleminden çok dünya görüşleri olacaktır ve bizim arkadaşlar belki tümüyle haksız değiller, 15 Temmuz’a gönderme yapıyorlar, haklı olarak bazı yaşadığımız ortak acıları, ulusal acıları gerekçe olarak kullanıyorlar olsalar da onu anlamaya çalışıyoruz fakat bu tür düzenlemeler Türkiye’yi daha büyük felaketlere götürebilir. Liyakatin olmadığı bir ülkede ciddi bir kamu yönetimi olmaz. Burada üst düzey kamu yöneticileri de var. Nizâmülmülk’ün eserini zannediyorum burada okuyanlar vardır ve hani bizim bin yıllık tarihimiz diyoruz.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Siyasetname...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Evet, Siyasetname, güzel.

Teşekkür ederim Behiç Bey.

Siyasetname’yi okuyanlar mutlaka vardır. İşte, bin yıllık tarihimize yollama yaptığımız zaman bunun bize bir övünç kaynağı olabilmesi için Siyasetname’den başlayan eserlerin bize verebileceği dersler olmalı. Daha geçen hafta Mecliste altmış yıl öncesinin hesabını görelim derken oydaşmayla bunu eksik de olsa, kısmen de olsa yapmaya çalıştık ama şimdi bu tür hükümlerin konması, özellikle bunun bir kararnameye bırakılması ve bizim Cumhur İttifakı dışındaki partiler olarak, hep bu Anayasa madde 104’ün, yürütme Cumhurbaşkanlığına aittir, tek kişiye verilmiştir, dolayısıyla tek kişi Türkiye’yi yönetemez, tarihimizde böyle bir yönetim şeyi olmadı. Çünkü Osman’dan ve özellikle II. Orhan’dan bu yana Türkiye hep siyasal karar mekanizması olarak kurullar tarafından yönetilmiştir; Dîvân-ı Hümâyûn. Dolayısıyla ilk kez 2017 Anayasa değişikliğinde bütün bu kurullar lağvedilmiş, kolektif karar alma mekanizması ortadan kaldırılmış ve tek kişiye verilmiş bulunuyor, bu, tarihimizde ilktir. O nedenle 2017 Anayasa değişikliği Osmanlı-cumhuriyet siyasal ve anayasal kazanımlarına, birikimine ters düşüyor, onları ortadan kaldırmıştır, ne millîdir ne yerlidir diyoruz ve Türkiye’nin bir an önce kolektif karar mekanizmasına geçmesi gerektiğini savunuyoruz.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Hocam, toparlarsanız, lütfen...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Tabii, bitiriyorum. Bu olanağı siz verdiniz, teşekkür ederim.

Dolayısıyla şimdi, biz bunu koyduğumuz zaman, Cumhurbaşkanına böyle bir yetkiyi verdiğimiz zaman, siz zannediyor musunuz ki Cumhurbaşkanı bizzat doğrudan bu yetkiyi kullanacak? Hayır, bu yetkiyi bürokratlar kullanacak. Tıpkı şu anda 62 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin Anayasa Mahkemesine başvuru dilekçesini hazırlıyoruz çünkü orada Anayasa Mahkemesinin de vermiş olduğu ilk 3 kararda gördüğümüz gibi “Yasama yetkisi asıldır” deniliyor, “Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi Anayasanın saydığı alanla sınırlıdır.” deniliyor. Şimdi, biz bu konuda kendi yetkimizi sahiplenmek durumundayız. Ama biz bunu yapmayıp güvenlik soruşturması konusunda eğer bir yasal düzenleme gerekliyse bunu ayrıntılı ve somut eylemlere yönelik kişinin öz geçmişine ilişkin birtakım bilgi ve belgeler yerine hem soyut ve öznel değerlendirilebilecek istihbari bilgileri buraya koyuyoruz. Benim fotoğrafımı, telefon görüşmemi, ondan sonra aile hayatımı, kimlerle görüştüğümü, ne yaptığımı, nerelere gittiğimi... Bütün bunlar “istihbar” demek, “haber” demektir. Yani İbrahim Kaboğlu’yla ilgili ne kadar haber varsa...

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – “Duyum” ile “istihbarat” farklı Hocam.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Efendim?

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – “Duyum” ile “istihbarat” farklı, arkadaşlar konuşacaklardır herhâlde o konuyla ilgili.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – “İstihbari” Türkçe.

Bitiriyorum Sayın Başkan ama bu olanağı bana siz sundunuz, ben teşekkür ederim bu ikramınız için.

Bitiriyorum ama şu var: Şimdi, bakın, Sayın Başkan, Sayın Bakan Yardımcımız; 1974’te İçişleri Bakanlığına girdim, fakülteyi bitirdim.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Hocam, öbür madde de devam edelim.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Hayır, şimdi siz bana bu olanağı verdiniz ama ben toparlıyorum.

NİHAT YEŞİL (Ankara) - Başkanım, konuşsun çünkü siz verdiniz...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Toparlıyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Peki, buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Bakın, ben 1974’te fakülteyi bitirir bitirmez, burslu okuyordum, İçişleri Bakanlığının burslusu olarak okuyordum ve İçişleri Bakanlığına geldim, 78 başına kadar İçişleri Bakanlığında görev yaptım.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Hocam, devletçiliğinizde oradan geliyor sizin.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Tabii, onun için paylaşıyorum bunu.

Şimdi, o günden bugüne yani yaklaşık olarak gerek devletin merkezî mekanizmalarında gerek üniversitelerinde gerek dünyanın en saygın üniversitelerinde kişi olarak bütün bu kullandığım kavramları, tanıklıklarımı, hepsini destekli olarak ve inanarak kullanıyorum. Yani bunlar herhangi bir biçimde rastgele bir varsayımdan kaynaklanmıyor, tanık olduğumuz için. Neden 74’te İçişleri Bakanlığına girdiğimi söyledim. Bütün bu tanık olduklarımız, Türk kamu yönetimi deneyimlerimiz, darbeler, kırılmalar, kesintiler, hepsine az çok tanık olmuş bir kişi olarak konuşuyorum. 27 Mayıs ihtilalini Sayın Türkeş’in ağzından duyan ilkokul öğrencisi olarak hatırlıyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Peki, çok teşekkür ediyorum.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, bitiriyorum.

Şimdi, bu çerçevede, biz, gerçekten Türkiye’de geleceğe yönelik olarak ciddi ve güçlü bir kamu yönetimi kurmak istiyorsak hukuktan ayrılmayalım. Bakın, ben 82 Anayasası’nı en çok eleştiren anayasacıların başında geliyorum ama bu eleştiri Anayasa’nın üstün hükümlerini, Anayasa’nın kamu yönetimini güçlendirici hükümlerini savunmamıza engel değildir; tam tersine, savunmak durumundayız. Burada bulunmamızın ortak nedeni, hepimizin ortak nedeni Sayın Başkan -siz çok deneyimlisiniz kamu yönetiminde- Türkiye’de kamu yönetimi nasıl daha etkili olabilir, nasıl daha güçlü olabilir, nasıl daha yansız olabilir; bunun için burada bulunuyoruz sağlığımız tehlikeye atarak ve ben bunun için konuşuyorum. Dolayısıyla, bu tür maddelerle Türkiye’de etkili, ciddi, işlevsel bir kamu yönetimi ve devlet yönetimi kurulamaz. Son.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Öztunç, bir önerim var: On beş dakika konuştu hocam, istifade ettik. Sizi önergede konuştursam olur mu?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Hayır, şimdi konuşacağım.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Hemen mi konuşmak istiyorsunuz?

Buyurun.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

10’uncu maddede istihbari faaliyete konu olan verileri sormuştum, cevap gelmedi.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Hemen vereyim.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – 11’inci maddede Sayın Ramazan Can’a sordum, cevap gelmedi.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Hemen vereyim.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Behiç Bey, Sayın Valim, bari o zaman siz cevap verin, yıllarca valilik yaptınız ya da Kaboğlu Hocam dört yıl İçişleri Bakanlığında görev yapmış ona soralım ya da ne bileyim kanun teklifinde Zülfü Demirbağ var, ona mı sorayım yani?

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Tamam mı efendim? Soruyu tekrarladınız.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ama 3 madde geçti. Arkadaşların suçu yok, sizin suçunuz var Sayın Başkanım.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Benim suçum yok.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Evet çünkü orası hazırды cevap vermeye.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Peki, o zaman verelim.

Sayın Can, buyurun.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

İstihbari bilgilerle ilgili 2937 sayılı MİT Kanunu var. Bu MİT Kanunu, teşkilatın yapmış olduğu faaliyetler...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – 237 mi?

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – 2937.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – MİT Kanunu’nun 4’üncü maddesinde “Teşkilatın ele geçirmiş olduğu bilgi” şeklinde Anayasa Mahkemesi yargı kararlarına, Danıştay içtihatlarına bu şekilde girmiştir. Bunların faaliyet alanlarındaki veriler. Demin hocamız da söyledi “istihbari” zaten bir haberdır yani haberin ulaştırılmasıdır. Yalnız “Konusu nedir?” diye sorulursa millî güvenlik, devletin, cumhuriyetin nitelikleri, bölünmez bütünlüğü vesaire gibi Anayasa’nın başlangıcında ve ilgili maddelerinde yer alan alanlarla ilgili elde edilen bilgi demektir.

Arz ederim.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Çok muğlak bir ifade, bizim kastettiğimiz bu.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Çok teşekkür ediyorum.

Züleyha Hanım, buyurun.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Yani gerçekten cevap, bir cevap olmadı gibi geldi bana çünkü saydığınız kavramlar genel, geniş, her zaman yazılan...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bunu ben icat etmedim.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Yok, biliyorum, işte o yüzden söylüyorum yani böyle bir meselenin bu kadar geniş bir kavramla ortaya konmasıyla hani “İstedığimizi istediğimiz şekilde yorumlarız.” anlamına gelen bir şey söylediniz; aslında, söylediğiniz cümlemin farkında mısınız, bilmiyorum ama. Aynı şey 12’nci maddede de var, İbrahim Kaboğlu gerçekten güzel anlattı. Yani bu kadar genel kavramlarla “devletin güvenliği, ulusalın varlığı, bütünlüğü, dış menfaatlerin, zarar görebileceği...” Hani, biz bunların nerelere kadar gittiğini çok yakın tarihlerden biliyoruz. “Bu ülkede ekonomik kriz var.” demek devletin güvenliğiyle oynamak demek, iktidarı eleştirmek aynı şey demek. Yani, bir kadının pazarda konuşması “Bu ülkede geçinemiyoruz.” demesi, aynı akşam evinden gözüaltına alınıp işlem yapılmasıyla karşılık bulan, dolayısıyla suça konu olan bir ülkede yaşıyorken yani neredeyse adım atsak “Devletin güvenliği ihlal ediliyor.” diyebilecek bir durumdasınız aslında şu an. Şimdi, böyle baktığımızda vallahi her şeyi içine sokarsınız yani her kavram devletin bütünlüğünü bozuyordur, varlığını bozuyordur. Zaten son süreçlerde de bu şekilde yaşıyoruz yani demokratik hakların kullanımının hepsini devletin güvenliğini ihlal diye varsayıyorsunuz. Sokakta polis kimlik sorduğunda vatandaş “Sen önce kimliğini göster.” dediğinde polisin anında “polise mukavemet” diye tutanak tutup arşiv kaydı oluşturduğu bir ülkede yaşıyoruz. Şimdi, böyle bir “polis devleti” ülkesinde yaşarken bu kavramların içinin nasıl doldurulacağını herhâlde hepimiz biliyoruz.

Şimdi, biraz şeyi de söylemek istiyorum, bu arşiv kaydı meselesi o kadar basit bir mesele ki. Bakın, polise gerçekten kimlik sorsanız arşiv kaydınız olur, bu ülkede böyledir, aynen böyledir. Polise “Önce kendi kimliğini göster. “ dediğiniz için sizi anında bir soruşturmanın konusu hâline getiriyor ya da hakkınız olan başka bir şeyi sorduğunuz için ya da toplantı ve gösteri yürüyüş hakkınızda ısrar ettiğiniz için. Şimdi, arşiv kaydı o kadar mümkün ki bu ülkede yani arşiv kaydınızın olmaması ihtimali neredeyse yok. Şimdi, biz diyoruz ki “Arşiv kaydı olursa şöyle olur.” ve bir de bunu bu kadar geniş bir yere bağlıyoruz. Bir de üstelik bunu, bu kadar geniş, bu kadar temel haklara dokunan bir meselede Cumhurbaşkanlığına bırakılmış bir yönetmelikle düzenliyoruz. Yasama nerede kaldı? Yasamanın yetkileri nerede kaldı? Hani, “O zaman önceki tartışmaları bu kadar niye yaptık bu kadar geniş verilecekse yönetmelik düzenlemesiyle birlikte?” diye de o zaman sormak gerekiyor gerçekten.

Arşiv meselesine “Hayır.” dediniz ama tam da öyle. Bu ülkede arşiv kayıtları çok kolay; siz bir yerden geçerken anında gözaltına alınıp hakkınızda bir kayıt oluşturulabilir. Bakın, şimdi, bir örnek de vereceğim; benim dosyamda, müvekkilimin halası siyasi faaliyetlere katıldığı gerekçesiyle müvekkilimin ataması yapılmışken iptal edildi. Şimdi, böyle bir kararlar sisteminden, böyle bir yargı sisteminden de bahsediyoruz bir yandan.

Hani, o yüzden lütfen bunları tekrar biz değerlendirin, başa dönüp tekrar söylüyorum. Ya gerçekten insanların hayatlarını karartmayın.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Çok teşekkür ediyorum.

Önergeleri okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2972) sıra sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanun Teklifi’nin 12’nci maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hasan Özgüneş

Şırnak

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Ali Öztunç

Ensar Aytekin

Yaşar Tüzün

Kahramanmaraş

Balıkesir

Bilecik

Faruk Sarıaslan

Nihat Yeşil

Nevşehir

Ankara

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Evet, Sayın Özgüneş...

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Şimdi, madde de “devletin güvenliği...” Şimdi, devletin güvenliği burada tabii maddelendirilmemiştir ama tartışmaya kalsak saatlerce, günlerce tartışabiliriz, nedir bu güvenlik? Neye göre güvenlik?

İkincisi, “...ulusun varlığını ve bütünlüğünü iç ve dış menfaatlerinin zarar görebileceği veya tehlikeye düşürebileceği bilgi ve belgeler ile gizlilik dereceli kamu personeli ile meslek gruplarının tespiti, birim ve kısımlarının tanımlarının yapılması, güvenlik soruşturmasının ve arşiv araştırmasının usul ve esasları ile bunu yapacak birimler ve değerlendirme komisyonlarının oluşumu, değerlendirme komisyonlarının çalışma usul ve esasları ile uygulamaya ilişkin diğer hususlar Cumhurbaşkanınca

yürürlüğe konulacak yönetmelik ile düzenlenir.” demektedir. Şimdi, bizim eleştirimiz esasta neyedir? Tek adam rejimi. İşte, Osmanlı’da altı yüzyıl bunun savaşı, bunun kavgası, 150 tane şehzadenin ölümüne sebebiyet verilmiş.

Şimdi, değerli arkadaşlar, modern bir Osmanlıcılığı yaratmak istiyorsanız; işte, tam böyle bir maddeye ihtiyaç vardır gerçekten. Şimdi, Cumhurbaşkanlığının yaratacağı yönetmelik, kiminle yaratacak, nasıl yaratacak, kimler tarafından? Hiçbir bilgi yok burada. Sayın Cumhurbaşkanı oturacak, bütün bu hususlarda bir yol göstericilik yapacak, zaten biliyoruz, söylediği her söz kanundur, pratik hayatta yaşadık; bunun somut örnekleri çoktur, onun için tartışmayalım. Bu, tehlikeli bir maddedir gerçekten, çok tehlikeli. Yani, bizi diktatörlüğe kadar götüren bir anlayışın tam bir yansımasını burada görebiliyoruz. “Hukuk” diye bir şey kalmıyor, “Meclis” diye bir şey kalmıyor; bir yönetmelik, Cumhurbaşkanı karar verecek ya da birkaç kişiyi çağırarak, diyecek “Şöyle, şöyle yazın.” Böyle olmaz ki.

Bitiriyorum yani.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ - Peki, teşekkür ediyorum.

Yaşar Bey, önergenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Güvenlik ve arşiv araştırması hâlihazırda 4045 sayılı Kanunla güvenlik kuvvetleri ve devletin iç ve dış güvenliği yönünden devlet sırrı niteliğindeki kamu görevlilerinin güvenlik soruşturması düzenlenmiştir. Ayrıca 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 48’inci maddesinde, devlet memurluğuna atanma şartları açıkça düzenlenmiştir. Getirilen kanun teklifinin içeriğine yönelik daha önce Anayasa Mahkemesinin aldığı çeşitli iptal kararları mevcuttur. Anayasa Mahkemesi kararlarında da değinildiği üzere güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılabilir. Ancak, buna ilişkin açık, keyfiliği önleyici ve özel hayatın gizliliğine saygılı bir düzenleme yapılması zorunludur. Kişisel verilerin korunması yönünden de Anayasa’nın 20’nci maddesine aykırıdır. Bu kanun teklifiyle getirilmek istenen düzenlemeler insan haklarına aykırı olup Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 8’inci maddesine göre de aykırılık teşkil etmektedir. Bu nedenle maddenin kanun teklifinden çıkarılması öngörülmektedir.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Evet, aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

12’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yirmi beş dakika ara veriyorum arkadaşlar.

Kapanma Saati: 13.05

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 13.36****BAŞKAN: Celalettin GÜVENÇ (Kahramanmaraş)****BAŞKAN VEKİLİ: Sermet ATAY (Gaziantep)****SÖZCÜ: Alev DEDEGİL (İstanbul)****KÂTİP: Müslüm YÜKSEL (Gaziantep)**

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Değerli Komisyon üyelerimiz, 27’nci Dönem 7’nci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

13’üncü maddede kalmıştık.

Maddeyi okutuyorum:

Değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 13- (1) 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun ek I inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “26.10.1994 tarihli ve 4045 sayılı Kanunun I inci maddesine göre” ibaresi “Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanununa göre güvenlik soruşturması ve” şeklinde değiştirilmiştir.

(2)31/7/1970 ürihli ve 1325 sayılı Askeri Okullar, Askeri Öğrenciler, Askeri Fabrikalar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması

EK MADDE 16- 11/05/2000 tarihli ve 4566 sayılı Harp Okulları Kanunu, 11/04/2002 tarihli ve 4752 sayılı Astsubay Meslek Yüksek Okulları Kanunu ve bu Kanun kapsamında askerî öğrenciliğe kabul edilecekler ile 9/11/2016 tarihli ve 6756 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması ve Milli Savunma Üniversitesi Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesi Hakkında Kanun kapsamında Milli Savunma Üniversitesine bağlı enstitülerde öğrenim görecekler hakkında Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanununa göre güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılır.”

(3)26/10/1994 tarihli ve 4045 sayılı Güvenlik Soruşturması, Bazı Nedenlerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli ile Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının Geri Verilmesine ve 1402 Numaralı Sıkıyönetim Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Madde üzerinde 2’si aynı mahiyette 3 önerge var, önergeleri okutuyorum arkadaşlar.

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2972) sıra sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanun Teklifi’nin 13’üncü maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Hasan Özgüneş

Şırnak

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Ali Öztunç

Ensar Aytekin

Yaşar Tüzün

Kahramanmaraş

Balıkesir

Bilecik

Faruk Sariaslan

Nihat Yeşil

Nevşehir

Ankara

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Hasan Bey yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Madde değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümleri düzenlemektedir. İkinci fıkrada askerî okullar ve öğrencilerin güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması düzenlenmektedir. Bu madde de önceki maddeler gibi kabul edilemezdir.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Diğer önergenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Güvenlik ve arşiv araştırması hâlihazırda 4045 sayılı Kanun’la güvenlik kuvvetleri ve devletin iç ve dış güvenliği yönünden devlet sırrı niteliğindeki kamu görevlilerinin güvenlik soruşturması düzenlenmiştir. Ayrıca 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 48’nci maddesinde, devlet memurluğuna atanma şartları açıkça düzenlenmiştir. Getirilen kanun teklifinin içeriğine yönelik daha önce Anayasa Mahkemesinin aldığı çeşitli iptal kararları mevcuttur. Anayasa Mahkemesi kararlarında da değinildiği üzere güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılabilir. Ancak, buna ilişkin açık, keyfiliği önleyici ve özel hayatın gizliliğine saygılı bir düzenleme yapılması zorunludur. Kişisel verilerin korunması yönünden de Anayasa’nın 20’nci maddesine aykırıdır. Bu kanun teklifiyle getirilmek istenen düzenlemeler insan haklarına aykırı olup, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 8’inci maddesine göre de aykırılık teşkil etmektedir. Bu nedenle maddenin kanun teklifinden çıkarılması öngörülmektedir.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2972) esas numaralı Kanun Teklifi’nin çerçeve 13’üncü maddesinin (2)’nci fıkrası ile 1325 sayılı Kanun’a eklenen ek maddenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini ve çerçeve 13’üncü maddeye (2)’nci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkraların eklenmesini ve diğer fıkranın buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Sermet Atay

Oğuzhan Kaya

Selim Yağcı

Gaziantep

Çorum

Bilecik

“Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması

EK MADDE 16- Milli Savunma Bakanlığı nam ve hesabına Bakanlıkça belirlenen eğitim kurumları ile Milli Savunma Üniversitesine bağlı fakülte, yüksekokul, meslek yüksekokulu ve enstitülerde eğitim görecekları hakkında Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanununa göre güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılır.”

“(3) 9/6/1930 tarihli ve 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 6- Kaymakam adaylığına atanacaklar hakkında Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanununa göre güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılır.”

(4) 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununun 7 nci maddesine onbirinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Sahil Güvenlik Komutanlığı nam ve hesabına eğitim-öğrenim görecekları hakkında Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanununa göre güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılır.”

(5) 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun 13 üncü maddesine aşağıdaki fıkraya eklenmiştir.

“Jandarma Genel Komutanlığı nam ve hesabına eğitim-öğrenim görecekları ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi ve buna bağı eğitim-öğretim kurumlarında eğitim-öğrenim görecekları hakkında Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanununa göre güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılır.”

(6) 25/4/2001 tarihli ve 4652 sayılı Polis Yüksek Öğretim Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 3- Polis Akademisi ve buna bağı eğitim-öğretim kurumları ile Akademi nam ve hesabına diğeri. eğitim kurumlarında öğrenim görecekları öğrenciler hakkında Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanununa göre güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılır.””

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Gerekeeyi okutuyorum arkadaşlar.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, bu konuda imza veren arkadaşlar ne gerek vardı, nereden çıktı bu diye bir...

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Açıklamak mı istersiniz, gerekeeyi mi okutayım?

SERMET ATAY (Gaziantep) – Gerekeeyi okusunlar.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Gerekeeyi okutuyorum:

Gerekeeyi:

Önerge ile;

-Millî Savunma Bakanlığı nam ve hesabına Bakanlıkça belirlenen eğitim kurumları ile Millî Savunma Üniversitesine bağı fakülte, yüksekokul, meslek yüksekokulu ve enstitülerde,

-Sahil Güvenlik Komutanlığı ile Jandarma Genel Komutanlığı nam ve hesabına eğitim-öğrenim görecekları ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisine bağı eğitim-öğretim kurumlarında öğrenim görecekları,

-Polis Akademisinde ve Akademi nam ve hesabına diğeri eğitim kurumlarında, eğitim görecekları ile Kaymakam adaylığına atanacaklar hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılmasına yönelik düzenleme yapılması öngörülmektedir.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğırtusunda 13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Başkanım, bu konuda bir...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – 14'üncü maddede konuşalım.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – 14'üncü maddeyi okutayım, söz vereyim.

14'üncü maddeyi okutuyorum:

Atıflar

MADDE 14- (1) Mevzuatta 4045 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Sayın Öztunç, buyurun.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, teşekkürler.

Maçın 90'ıncı dakikasına geldik, 90'ıncı dakikada hemen bir önerge çıktı.

Şimdi, arkadaşlar, bu önergeye ne gerek var, neden geldi? Öğrenmek istiyorum, soruyorum, gerekçe okutuluyor, gerekçede bir şey yazmıyor. Bu işin arkasında ne var?

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Tamam, söz verelim bir.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Şimdi, bakın, kaymakam adayları, Sahil Güvenliğe girecekler, Jandarmaya girecekler, polis yüksekokullarına girecekler, hepsi başarılı da olsa bir vatan evladı. Bugün belki MHP ile AK PARTİ arasında bir koalisyon var, yarın bu koalisyon bozuldu, MHP'li birisi gitti, sınava girdi, sınavları geçti, mülakat falan hepsi tamam ama işte fizik sınavıdır, spor sınavıdır, yazılı sınavıdır ama döndük, siyaset işin içerisine girdi, tak diye hemen diyecekler ki: “Kardeşim, senin soruşturmanı yaptık, arşivinde şu var, güvenlik soruşturmanda bu var.” CHP'lileri geçtim zaten, hiç mümkün değil, bize yaşam hakkı vermezler bu konuda. Yani CHP'li bir ailenin çocuğu kaymakam adayı olarak atanamaz, polis olarak atanamaz, böyledir, son yıllarda böyle. Belki ucundan kaçanlar olmuştur, o da bu son darbeye bitirmek için yapılmıştır. Bu, bire bir, Türkiye’de toplumun bir kesimini yaşatma, bir kesimini yaşatmama politikasıdır. Bu, iktidarın, koalisyonun “Kardeşim, benden olanlar kamu görevlisi olurlar, kaymakam olurlar, polis olurlar, jandarma olurlar, sahil güvenlik olurlar ama benden olmayanlar, işte, getirdiği bu son dakika önergesiyle olamazlar, biz sizi yaşatmayız.” anlamına gelmektedir; yazıktır, günahtır. Kutuplaşmayı bu kadar yapmayın. Bugün iktidarsınız diye sanmayın ki hep iktidar kalacaksınız. Bakın, ben gazeteciyim; 1995-1996'da, 28 Şubat sürecinde gazetecilik yapıyordum ve o dönem, 28 Şubat sürecinde bugün sizin yanınızda gezenlerin çoğu karşı çıkamıyorlardı. “Aydınlık Bildirisi”ne biz imza atıyorduk, ben atmıştım ama bugün televizyonlarda, ekranlarda baktığınızda AK PARTİ'nin en hızlı yandaşı olanlar o dönem size birtakım güçlerle birlikte vuruyorlardı. Şimdi, o dönem çektiğiniz acılar... Sanki hiç ders almamış gibi geliyorsunuz, “Bu dönem güç bize geçti, biz başkasına yaşatırız.” diyorsunuz. O kadar çok insan var ki babası hacı diye, sakallı diye kaymakam adayı olamadı; o kadar çok insan var ki, 28 Şubat sürecinde... Ona da karşıyız, buna da karşıyız. Bu yanlış olmuştur. Gerekçesi söylenmedi, açıklanmadı. Bir gerekçe yazılmış, okutuldu.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Sayın Ersoy söz istiyor, isterseniz verelim.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Vereceğim. Bir de dünden beri bir çalışma yürütüyoruz gayet güzel bir şekilde konuşarak, tartışarak, anlaşarak. Ya, insan bir söyler, der ki: “Arkadaşlar, böyle bir şey de yapacağız.” MHP'yle paylaşıyorsunuz Sayın Başkan, yani...

Neyse, daha fazla, başka bir şey demiyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Ersoy, buyurun bakalım, ne diyorsunuz; buyurun efendim.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Aslında verilen bu önergeyle sayın vekillerimizin kıymetli çalışmasında boş bırakılan bir hususun doldurulması amaçlanıyor. Bu talep de doğrusu bizden geldi. Şu anlamda bizden geldi efendim: Askeri öğrenciler, Sahil Güvenlik ve Jandarma Akademisi öğrencileri, Polis Akademisi öğrencileri ve kaymakam adayları; bunların hepsi okullarını bitirdiğinde polis olacaklarsa, subay olacaklarsa, astsubay olacaklarsa, Jandarma ve Sahil Güvenliğin elemanı olacaklarsa güvenlik soruşturması yapılması zorunlu. Kaymakam adayları da aynı şekilde. Üç yıllık kaymakam adaylığı eğitimlerini tamamladıklarında kaymakam olarak atanabilmeleri için güvenlik soruşturması yapılması zorundu.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Şu anda, hâlen diyorsun?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Hayır, bu düzenlemeye göre. Şimdi, kaymakam üst yönetici olarak atanıyor çünkü kararnamesi Cumhurbaşkanlığı tarafından imzalanıyor. Yine, bu kabul ettiğimiz 4’üncü ve 5’inci maddeye göre Jandarmada, Sahil Güvenlikte ve Millî Savunmada çalışacak olanlar güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına tabi. Şimdi, burada dedik ki: Bunları öğrenci olarak okullara alırken arşiv araştırmasıyla alıp dört yıl boyunca eğitimi yaptırıp, ondan sonra “Güvenlik soruşturmanız doğru çıkmadı, yeterli çıkmadı.” diye ilişkilerini kesmek daha büyük adaletsizlik olur. Öğrenciyken alalım, bir sorunları yoksa öğrencilikleri bittikten sonra da yollarına kazasız belasız devam edebilsinler. Hem onların verdiği emekler boşa gitmesin hem devletimizin bunlara verdiği emekler boşa gitmesin. Aksi takdirde, Jandarma Akademisine aldığımız astsubay adayını iki yıl eğiteceğiz, iki yıl sonra yasal olarak güvenlik soruşturması yapabileceğiz, yaptığımız güvenlik soruşturması sonucunda ilişkisini kesmek zorunda kalabileceğiz belki. Sadece insani anlamda bir mağduriyeti engellemek amacıyla yapılmasını faydalı gördüğümüz bir düzenlemedir.

Sayın Başkanım, başka bir şeyi daha Komisyonumuzun değerli üyelerinin bilgisine sunmak istiyorum: “Güvenlik soruşturmasıyla ilgili, milyonlarca insan, bu kadar insan sürekli mağdur olacak, zorlanacak falan” değerlendirmeleri yapılıyor. Efendim, yıllık olarak, sizi temin ederim ki, güvenlik soruşturmasına tabi olacak personelin tamamı 30 bini geçmez, bilemediniz 35 bin olsun; yoksa kamu görevine alınacak herkes bu muameleye tabi olmayacak. En fazla bu personeli alacak olan Bakanlık biziz. FETÖ’den doğan boşluk nedeniyle son yıllarda yıllık yaklaşık 25-30 bin arası personel alıyoruz, 5 bin de Millî Savunma alsa, bin de üst düzey yöneticisi olsa 40 bini bulmuyor bugün çok aldığımız hâlde. Yarın biraz daha normalleştiğimizde yıllık olarak güvenlik soruşturmasına alımda tabi olacak kamu personeli sayısı 30 bini geçmeyecek.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Bence daha da düşer ya.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Tabii.

Bunu da yüce heyetin takdirlerine sunuyorum.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Faruk Bey, buyurun.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Başkanım, güzel güzel tartışarak bu meseleyi halletmek üzereyiz diye düşünüyorduk. 5’inci maddeyle ilgili belli konularda uzlaşma da sağlamıştık ama hayırlı uğurlu olsun, parti devletinde bir adım daha attınız.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Nasıl?

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Şöyle: Devlet dediğimiz mekanizma kimlerden oluşur: Polisten oluşur, MİT’ten oluşur, Emniyetten oluşur, askeriye oluşur, bürokrasiden oluşur. Şimdi, bu getirdiğiniz son yasayla hiçbir tanesini...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Şunu bir söyleyeyim -sen hukukçusun- Sayın Ersoy, ben senden doğru mu anladım -şu heyetin takdirine sunmak için soruyorum- diyor ki: “Bu kanunla Jandarmaya girecek öğrenciler, polisliğe gelecek öğrenciler, kaymakam adaylığına geleceklerin devletteki altı ay, bir sene, iki sene sonraki kurslarından sonra, devlet onlara emek verdikten sonra zaten güvenlik soruşturması yapacaktık biz.”

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – İsterseniz ben bir anlayım da...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Yani doğru anlaşılсын, onun üstüne konuşun istiyorum.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Hayır, hayır; anladım ben zaten.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Doğru mu? Doğru anlıyorum.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Hayır, hayır; anladım.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Diyor ki: “Dolayısıyla üç yıl ben...”

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Başkanım, ben anladım.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Ben de bitireyim ama. İzin ver, ben seni dinleyeceğim çünkü.

Diyor ki Ersoy: “Üç yıl, dört yıl, neyse; devlet emek verdikten sonra güvenlik soruşturması yapıp da ‘Kardeşim, pardon.’ diyeceğimize kanunda sayılan unvanlarla ilgili başta yapalım, ‘Testi kırılmadan çözüm üretelim.’ mantığımız var.” diyor.

Buyurun.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Anladım, anladım zaten, anladım ben, anlatmasından anladım, tekrar etmenize gerek yoktu.

Biz “Baştan keselim.” de diyebiliriz yani “Bu devletin içerisine bizden olmayanları yerleştirmeyi baştan keselim.” diye anlaşılabilir. Bu baktığınız yere göre değişir. Bizim kaygılarımız var, kaygılarımızı kanıtlayacak da geçmişle ilgili yaptıklarınız var.

Şimdi, Türkiye Cumhuriyeti devletinde... Size baştan şunu söyleyeyim: Bütün emperyalist güçler illegal örgütleri seçerler adı ne olursa olsun. Amaç şudur: Başta bir iki kişi olur, o bir iki kişinin emri altına girilir. Diğerleri beynini ona kiraya verir ve o da emperyalistler de “Batılı güç” dediğiniz de adı kim olursa olsun, onlar vasıtasıyla ülke içerisinde kargaşa çıkarır, ülke içerisinde askerini de kullanır, polisini de kullanır ve kullandı, bunu yaşadık.

Şimdi, Türkiye Cumhuriyeti devletin içerisinde yeni yeni tarikatların örgütlendiğini hepimiz biliyoruz. Siz inkâr edeceksiniz, tabii ki inkâr edilecek, geçmişte de inkâr edildi. Ben size 2006 yılında İlhan Selçuk’un yazdığı bir yazıyı okudum, aynı şeyi tekrar etmek istemiyorum.

Şimdi, bu illegal örgütlerin içerisine girenlerin -adı “din” olur, adı “ırkçılık” olur, adı “mezhepçilik” olur- hepsinin hedefi... Bazısı şöyle girer: Meslekte yükselmek için girer, çocuğunu çocuğunu işe girdirmek için girer, bazısı ticarete para kazanmak için girer. Velhasıl, hepsi inandığı için değil, çıkarları için de girebilir. Şu an Türkiye Cumhuriyeti devletinde Fetullahçı terör örgütünün yerini almaya çalışan ciddi dinci örgütlerin olduğunu hepimiz biliyoruz.

Şimdi sizler yeniden bu genç yaştaki çocukların, terör örgütünün üyesi olan çocukların, illegal biçimde örgütlenmiş dinci örgütlerin olmadığını bana söyleyebilir misiniz? Söleyemezsiniz.

Şimdi, siz komisyonlar oluşturacaksınız. Bu komisyonlar vasıtasıyla inceleyeceksiniz. Şimdi, hocam da yeni içeriye girdi. Hocam da söyledi, diğer arkadaşlarımız da söyledi. Şimdi, siz bu Komisyonu neye göre oluşturacaksınız, kimlerden oluşturacaksınız? Şimdi, burada AKP iktidarının içerisinde de tek görünüm altında da olsa farklı tarikat mensuplarının olduğunu biz hepimiz biliyoruz. Bunları saklamaya gerek yok, kafamızı kuma sokmaya gerek yok. Acaba A örgütünden, B örgütünden ya da sizlerin tanımlamasıyla A tarikatından, B tarikatından kişilerden komisyon oluşturup devletin içerisine bunlar yerleştirilirse yirmi sene sonra nasıl olacağımızı biliyor muyuz? Bu gençlere aynısını Fetullah terör örgütü yaptı. Sınavlar yaptı, bu sınavlarda soruları çaldı, komisyonlar oluşturdu. Bunun yerine bana göre isim değiştirilerek farklı şeyler yapılabilir. Bu devlet, bu memleket, bu ülke hepimizin; kimsenin babasının malı değil. Onun için biz, uyanık olmak zorundayız. Mustafa Kemal Atatürk söylemiş: “Bizi yönetenler gaffet, dalalet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler.” Üzülerek söylüyorum ki biz üçünü de gördük. İhaneti gördük, yaşadık 15 Temmuz’da değil mi? hepimiz gördük; gaffeti gördük, özürlü diledik çünkü gaffet içerisinde bulunduk diye; dalaleti gördük. Yeniden gaffetin, dalaletin ve ihanetin içinde olmamak için ben buradan not düşün ve tutanaklara geçsin diye söylüyorum: On yıl sonra, yirmi yıl sonra Türkiye Cumhuriyeti ilelebet yaşayacaksa -ki yaşayacak- hiçbir güç bunu

engelleyemez; iç güçler de engelleyemez, dış güçler de engelleyemez bunu gösterdik biz. Kurtuluş Savaşı'nda da gösterdik, 15 Temmuzda da gösterdik ve gösteririz ama uyanık olalım. Ben, şurada kimse vatan hainidir diyemem, burada bulunan herkes, hepimiz vatansever insanlarız ama uyanık olmak zorundayız değerli arkadaşlar, yaşadıklarımızdan ders çıkarmak zorundayız. Biz, her şeyin içerisinde arşiv araştırması yapacağız diye iyi niyetli, samimi benim çocuğum, arkadaşlarımla çocuğu, öbürünün çocuğu, babası bir eyleme karışmış, bir suç işlemiş diye onların her birinin üstüne çizik atarak, suç işlemediğini varsayarak birtakım düzenlerle, hilelerle... Geçmişte FETÖ'nün yaptığı gibi eylemlerin yapılmayacağını garanti yok. Şapkamızı çıkaralım, bunu gözümüzün önüne koyalım, hep beraber düşünelim diyorum. Bu konuda da yeniden bir tartışalım, gerekiyorsa bu maddeyi çekelim diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Ben teşekkür ediyorum.

Bir şey söyleyeyim ama hoşuma gitti. Dinlemek önemli bir özellik demek ki. Dün on birden beri ben dinliyorum, Faruk Bey gibi en hoşgörülü adam “Biliyoruz konuşma.” dedi bana.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Hayır, hayır hocam, yanlış anladınız, özür diliyorum.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Estağfurullah. Dedik ki ya anlaşıldı zaten, 2 kelime de ben söyleyeyim Başkan olarak dedim.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Çok özür diliyorum eğer öyle anlaşıldıysa.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Buyurun Züleyha Hanım.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Şimdi, izah ederken “Mağduriyet yaratmamak için önceden mağduriyet yaratıyoruz.” diye bir izah oldu, çok ilginç bir izahı gerçekten. Yani diyorsunuz ki, bir iki yıl sonra mağdur edeceğimize biz baştan mağdur edelim, onları zaten hiç almayacağımızı peşin peşin söyleyelim, böylece çözelim. Yani sizin söylediğiniz şeyin karşılığı bu, farkında mısınız bilmiyorum. Yani mesele şu: Zaten meselenin kendisi, insanlara güvenlik soruşturması yapıyor olmanız, arşiv araştırması yapıyor olmanız, bunu üstelik hiçbir yargı kararı olmaksızın yapıyor olmanız, keyfi bir tutuma maruz bırakmanız, şeffaf olmayan bir biçimde yapıyor olmanız, antidemokratik bir işleyişte yapıyor olmanız... Bütün bunların sonucu olarak evet, bir mağduriyet yaratılıyor, işte bunu kaldırmak lazım. Yoksa mağduriyeti erkene çekelim, erkenden, “Biz sizi zaten hiç almayacağız buraya.” diye bir çözüm üretmek olabilir mi gerçekten. Yani şimdi bu yaklaşımla baktığımızda diyorsunuz ki aman hani iki yıl kandırmayalım çocukları, iki yıl öncesinden söyleyelim, diyelim ki biz sizi zaten peşin peşin almayacağız.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Evet aynen onu diyeceğiz, istihbarat elemanı yapmayacağız.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Aynen böyle. Yani şimdi bakın, Sahil Güvenlikten de bahsediyorsunuz polisten de. Ama şimdi, neden bahsediyorsunuz; bir siyasi görüşe yakın olanlardan bahsediyorsunuz, bütün mesele burada zaten.

(“Siyasi görüşle ne alakası var ya.” sesi)

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Hatibi dinleyelim lütfen.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Arkadaşlar, bir dakika siz konuşurken ben dinliyorum. Yani şu anki pratiğinizi bildiğimiz için söylüyoruz. Bakın, şu ana kadarki bütün pratiğinizin nasıl şekil aldığı, kimlerin atamasının yapıldığını, kimlerin yapılmadığını -evet, arada birkaç tane de göstermelik olarak farklı olanları da yapıyorsunuz, onu da herhâlde görüntüyü kurtarmak için yapıyorsunuz ama- ağırlıklı olarak kimlerin çıkarıldığını, kimlerin alınmadığını da çok iyi biliyoruz. Gerçekten devleti bir bütün

olarak AKP-MHP devleti hâline getirmeye çalışan bir yaklaşımınız var, bunun sonucu olarak da işte bu yasalar önümüze geliyor. Yani ailesinde solcu olan birinin, ailesinde demokratik bir eyleme katılmış olan birinin, ailesinde bir şekilde iktidara, sisteme muhalif olan bir insanın hiçbir yere atamasını yapmıyorsunuz, bu yasanın gerçekliği budur. Hani bunun üzerinden de şimdi “O mağduriyet değil de ama erken mağduriyet, biz düzeltiyoruz.” diye yeni bir ek şeyle buraya geliyorsunuz. Gerçekten şu sorunu hep söylüyorsunuz ya, “FETÖ’den kaynaklı mağduriyetler yaşadık, sıkıntılar yaşadık; bunlar bize öğretti, biz buradan yola çıkarak yeni düzenlemeler yapıyoruz.” Ya, gerçekten hatanın nerede olduğunu görmek yerine bütün çözümü yasaklayan, bütün antidemokratik uygulamaları hayata geçiren bir yerden kurarak bunu söylüyorsunuz. Ve bütün bunları yaparken de aslında iktidarın kendi yaptığı hatalar ve kendi çizdiği bir dönemin politik hattı, birlikte yol yürümenin sonuçlarını getiriyorsunuz, diyorsunuz ki “Biz kandırıldık, biz hata yaptık ama bunun sonuçlarını halk çeksin, halk katlansın.” Yani söylediğinizin farkında mısınız? Kendi yaptığınız hatanın yükünü niye bu halk çekiyor? Kendi yaptığınız hataların sonuçlarını lütfen kendiniz kabul edin; kandırıldıysanız da bunun sonucunu kendiniz çekeceksiniz, kendiniz üstlenmek zorundasınız, sorumluluğu üstleneceksiniz ama bunun yerine bütün sorumluluğu “güvenlik önlemleri” adı altında halka, insanlara yüklemeye çalışıyorsunuz. Devleti ya da bu halkı, bu toplumu korumanın yöntemi demokratik bir yapıdan geçiyor, özgürlükleri genişletmekten geçiyor, çoğulculuktan geçiyor, tekçilikten vazgeçmekten geçiyor gerçekten. Hani bütün bu demokratik ilkeleri bu ülkede yerleştirirseniz, özgürlükçü bir anlayışla yaklaşırsanız, bu kadar “güvenlik, güvenlik, güvenlik” kaygısına da kapılmanıza gerek olmayacak, emin olun. Kısmi de olsa demokratik ülkeler böyle yapıyor, biraz oralarından örnek alın lütfen ve yasakçı zihniyetten vazgeçip biraz daha özgürlükçü bir ruhla yaklaşmaya çalışın.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Kaboğlu, buyurun efendim.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. Evet, hızınızla bitecek galiba bugün bu.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Ümit ederim, sizleri bir an önce daha sağlıklı bir ortama...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Kaboğlu, yeni önerge verildi, gördünüz mü?

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Nedir o önerge?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Buyurun bakın.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Hocam şeyse öbür maddede vereyim söz hakkı, inceleyin bir, önce inceleyin, öbür maddede vereyim.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Peki, tamam.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – 14’üncü maddeyle ilgili aynı mahiyette 2 önerge var, okutuyorum.

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2972) sıra sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanun Teklifi’nin 14’üncü maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Hasan Özgüneş

Şırnak

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Ali Öztunç
Kahramanmaraş

Ensar Aytekin
Balıkesir

Yaşar Tüzün
Bilecik

Faruk Sariaslan
Nevşehir

Nihat Yeşil
Ankara

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Sayın Hasan Hoca, gerekçeyi mi okutayım, konuşacak mısınız? İstemediğine göre gerekçeyi okutayım, maddede konuş.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Olur.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

İşbu kanun teklifinin maddeleriyle birlikte Anayasa ve Anayasa Mahkemesi kararlarına aykırılığı nedeniyle maddenin kanun teklifi metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Sayın Öztunç, buyurun.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, Sayın Bakanımız Sayın Ersoy’dan anladığım kadarıyla -siz de anlattınız daha sonra tekrar-kaymakam adayı, aday iken güvenlik soruşturması arşivlemesi yapılacak, ona göre bir karar verilecek, iki yıl, üç yıl neyse devlet böylece ona hizmet etmemiş olacak yani masraf yapmamış olacak.

Şimdi, öyle oluyor ki gidiyor çocuk, sınavların hepsini geçiyor, üç yıl eğitimini alıyor kaymakam adayı; Sahil Güvenlikte, Jandarmada, tam böyle atanacağı zaman “Eyvah!” diyorlar “Bu, CHP’linin oğlu, bunun ailesi CHP’li.” Tak kesmeye çalışıyorlar ama iş işten geçmiş oluyor bazen çünkü devlet ona üç yıl eğitim yapmış, burs vermiş, okutmuş, yurdunda yatırmış. O saatten sonra geri çevirmek biraz zor gelir. Şimdi, diyorlar ki “Biz bu işi ilk günden halledelim. Hani tavuğun bacağı ilk günden ayıralım ki kimse ağzını açamaz.” Bütün mesele bu.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

15’inci maddeyi okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 15- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Maddeyle ilgili söz isteyen Sayın Kaboğlu, buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu değişiklik önergesiyle yapılan genişletme, yapılması öngörülen genişletme esasen bizim başından beri itiraz ettiğimiz, karşı çıktığımız temel konuların nerelere kadar genişletilebileceğini göstermesi bakımından gerçekten esef verici bir durum. Tabii ki bizim bugün de konuştuğumuz, biraz önce konuştuğumuz, etkili kamu yönetimi açısından, sadece o açıdan bakıldığı zaman bile kamu yönetiminin nasıl bozulacağını, nasıl çürüyeceğini 15 Temmuz öncesi bütün çıplaklığıyla gördük. Güvenlik soruşturması vardı, herhangi bir mazeret yoktu ama Anayasa madde 70’e riayet edilmiyordu veya Anayasa madde 24 sürekli ihlal ediliyordu. Şimdi, bu genişletme, buradaki genişletme, Millî Savunma Bakanlığı nam ve hesabına, Bakanlıkça belirlenen eğitim kurumları ile Millî Savunma Üniversitesine bağlı fakülte, yüksekokul, meslek yüksekokulu ve enstitülerde eğitim görecekler

hakkında Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi'ne göre güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılır. Tabii ki bu öğrencilerin -burada aramızda subaylar da var, unvanlı subaylar da var- 12-13-14 yaşındaki kişilerin araştırması kimdir? Annesi, babası, ailesi, sülalesi yoksa...

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Hocam, şimdi öyle öğrenci almıyoruz, 18 yaşından küçük öğrenci almıyoruz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, 18 yaşında da olsa çocuk statüsüne sahip, 18 erişkin oluyor.

Şimdi, bu öneri bende ister istemez, 15 Temmuz sonrası ordu, millî savunma ve harp okulları nasıl yeniden yapılandırıldı, Türk Silahlı Kuvvetleri geleneğinden alıkonularak bir sivil onların başına nasıl getirildi, hangi amaçlarla getirildi ve bunun uzun dönemli sakıncaları neler olabilecek, bu tartışmayı yapmak isterdim doğrusu. Olmayacak şeyi yaptık ama yine temennimiz tabii, bu hatadan dönülmesi şeklinde olacaktır. Fakat bunu koyduğumuz zaman esasen bizim yönelttiğimiz eleştirilerin haklılığı ortaya çıkmış oluyor. Çünkü çocuk yaşında kişilerin -18 yaşın altındakiler çocuk olduğuna göre- istihbari bilgilerini biz o durumda kullanacağız bu okullara girişte.

1980'li yıllarda öğrencilerim gelirdi bana “Hocam, itiraz dilekçesi vermek istiyoruz ama ailemiz dedi ki: ‘İtiraz ederseniz hâkim olamazsınız, hâkim savcı olamazsınız.’” “Hayır.” derdim. Tabii, 12 Eylül travmasının hemen sonrasında “Hayır, tam tersine, itiraz dilekçesi verin hatta benim dersim için verin, anayasa hukuku sonuçları için. Siz eğer itiraz ederseniz hâkim ve savcı adayı olabilirsiniz yoksa haksızlık karşısında susarsanız hiçbir şey olamazsınız.” diye onları özendirirdim itiraz etmeye ama tabii ki geldik gördük, ben kıdemli bir profesör oldum, öğrenci geliyor bana “Hocam, 7 kere hâkimlik sınavına girdim, 7 kere kazandım, 7 kere mülakattan döndüm.” O zaman tabii ki benim söyleyeceğim “Yine de yargı yoluna gidebilirsin.” Bunları birkaç yıl önce yaşadık, bütün bunları yaşadık, hep birlikte yaşadık.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Yaşıyoruz da.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Yaşıyoruz da.

Şimdi, bu açıdan tabii ki Anayasa Mahkemesi, pek ürkek bir biçimde de olsa sınavların nasıl yapılması gerektiğini, bu güvenlik soruşturmasına ilişkin asgari ölçütlerin neler olması gerektiğini belirledi. Bu bakımdan, biz o ürkek kararlara bile uymayacaksak ve bu şekilde bir genişletmeyle bunu öğrencilere de teşmil edeceksek yani onu da kapsamına sokacaksak o zaman niçin bütün şeye sokmuyoruz? Bütün üniversitelere koyalım bunu, hukuk fakültesine giremez diyelim şu kişi, tıp fakültesine giremez diyelim; şimdi, bu, bu anlama geliyor. Yani sizin subay olarak yetiştireceğiniz bir kişi hakkında böyle bir kuşkuyla yaklaşarsanız o zaman anne baba çocuğunun daha anaokulundan itibaren sürekli kulağını çekecek: “Aman evladım sus, aman evladım sus, aman evladım sus!” Bu, olamaz yani bu, totaliter bir devlet ve toplum yapısına giden yolun temel taşları olarak görülür. Bunu çok sakıncalı görüyorum ve Anayasa Mahkemesinin de iptal edeceği maddelerin başında gelir bu.

Sayın Başkan, şimdi, bakın, dün ve bugün yaptığımız görüşme sadece devletin kamu yönetimi alanına ilişkin değil; bu kanun aynı zamanda toplumsal bir yapıya ilişkin temel bir kanundur, o da Anayasa'mızda “demokratik devlet” madde 2'de öngörülüyor ise “demokratik toplum” 13'üncü maddede öngörülüyor. Çünkü siz böyle bir yasal düzenlemeyle kamu görevine giriş, okula girişe ilişkin istihbari bilgileri, öznel değerlendirmeleri temel aldığınız bir düzenlemeyle devletin yapısını oluştursanız o zaman kesinlikle demokratik toplum yapısının temel gereklerine yanıt veremezsiniz. Düşünce özgürlüğü, demokratik toplum, saydam düşünce bir; ikincisi çoğulculuk; üçüncüsü hoşgörü. Bu düzenlemeler Anayasa Mahkemesinin, Avrupa Mahkemesinin sürekli olarak altını çizdiği

demokratik toplumun temel gereklerine aykırıdır. Yani devletten, demokratik yapıdan vazgeçtik, etkili kamu yönetiminden vazgeçtik ama kesinlikle demokratik toplum kuramayız. Bakın, bahsettiğim madde Anayasa madde 2’dir, Türkiye Cumhuriyeti insan haklarına saygılı, laik, demokratik, sosyal bir hukuk devletidir. Biz bunun, hukuk devleti yönünden söz ediyoruz ama sosyal devlet kısmı işe girmektedir, okula girmektedir. Ve onun ilgili maddeleri madde 49’dur, 70’tir, vesaire. Biz esasen dün ve bugün Anayasa’nın değişmez maddeleri üzerine konuşuyoruz, Türkiye Cumhuriyeti’nin nasıl olacağı üzerine konuşuyoruz ve ben, dikkat edin, dünden bu yana söz aldığım çeşitli vesilelerle elden geldiğince teknik alanla sınırlı kaldım, sabahleyin de somut önerilerde bulundum; sağ olun, onları dikkate aldınız veya “Dikkate alacağız.” dediniz. Bununla çok özen göstermeye çalıştım. Hukuk tekniği ve teknik hukuk bilgileriyle sınırlı kalmaya çalıştım ama şimdi görüyorum ki mutlaka Anayasa’nın hepimizin sahiplendiği 2’nci maddesi, Türkiye Cumhuriyeti’nin nitelikleri ve değişmez nitelikte olan madde açısından konuyu değerlendirme gereği bulunmaktadır. Tabii ki bu, bu şekilde çıkarsa Anayasa Mahkemesine götürürken bunları gerekçelendireceğiz ama Anayasa Mahkemesinin önünde geçen hafta Sayın Başkanın belirttiği üzere iş yükü o kadar fazla ki biz, burada bile bile, Anayasa’ya aykırı olduğunu bile bile oyladığımız kanunlarla Anayasa Mahkemesinin iş yükünü artırıyoruz ve Anayasa Mahkemesi etkili bir denetim yapamıyor, adil bir yargılama sürecini işletemiyor ve burada olan, hukuk sistemimize oluyor, topluma oluyor. Bu açıdan bakıldığında zaman, etkili kamu yönetimi demokratik devletin bir ögesi ise demokratik devlet ancak demokratik toplum üzerine inşa edilebilir. Bu düzenleme tarzı demokratik toplumun uzun vadeli olarak inşasının önünü açmaz, önünü kapatır. Bu hatadan dönelim derim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Ben çok teşekkür ediyorum.

Yaşar Bey, buyurun.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; zannediyorum 27’nci Parlamento Döneminin Dördüncü İşleri Komisyonu toplantısını gerçekleştiriyoruz.

Şimdi, anlaşıldı ki klasik AK PARTİ taktiği bu toplantıda da yine hayata geçti. Bundan önceki kanunlarda da tam yürürlük ve yürütme maddesine geldiğimizde böyle, kanunla teknik olarak hiç ilgisi olmayan, hiç bağlantısı olmayan bir önergeyi gündeme getirdiniz; geçmişte bunu yaptınız, bugün de bunu yaptınız. Dünden beri bu teklifin içinde var olabilecek sorunları gayet iyi niyetle gündeme getirirken, hatta bununla ilgili her gruptan birer temsilci bulundurup bu temsilcilerin Genel Kurul öncesi buradaki eksikliklerin giderilmesi noktasında bir karar alacağını düşünürken son dakika golü yine Komisyonumuzun gündemine geldi.

Bakın sevgili arkadaşlar, zaten bu kanun teklifinin amacı ile kanunun genel gerekçesine baktığımızda da hiç uyumuyor, örtüşmüyor bu önerge. Sizin hazırladığınız gerekçeden okuyorum, sizin hazırladığınız gerekçe bu. “Bu kanunun hazırlanmasındaki temel gerekçe, oluşan hukuk boşluğunun, Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarında gösterdiği gerekçeler de dikkate alınarak adil ve tarafsız bir güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sisteminin kurularak giderilmesidir. Kanun hazırlanırken Anayasa Mahkemesi iptal kararları, mevcut uygulama tecrübeleri, diğer ülke mevzuatları, yargı kararları incelenip dikkate alınmış ve düzenlemenin değişiklik taslağı yerine yasa yapım tekniğine daha uygun olacağı düşünülmüş müstakil bir kanun olarak yapılması tercih edilmiştir.” diyor. Kim diyor bunu? Bu teklifi veren arkadaşlar diyor. Peki, bu önerge bununla örtüşüyor mu, buna uyuyor mu? Yani kanunun gerekçesi ile temel gerekçesi ile vermiş olduğunuz önergenin hiçbir bağlantısı yok. Bir taraftan diyorsunuz ki: “Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bu kararı, yeni bir düzenleme yapalım, bu düzenlemeyi torba kanun olarak değil paket bir kanun olarak Komisyonun gündemine getirelim.” Bir

tarafından da diyorsunuz ki: “Yok kardeşim, nasılsa 14 maddeyi geçtik, 16’ncı maddede biz istediğimiz her türlü siyasi kararı bu önergeyle hayata geçiririz.” Bu doğru değil. Bu, kanun yapma tekniği açısından da doğru değil. Dolayısıyla bu önergenin derhâl geri çekilmesini, Genel Kurulda bu düzenlemenin de değişiklikler yapılarak gündeme gelmesini talep ediyoruz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Ben teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Özgüneş.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Merhaba değerli arkadaşlar.

“Millî Savunma Bakanlığına bağlı olan okullar” diyor, üniversiteler, fakülteler, yüksekokullar, meslek okulları, enstitüler, neyse yani ne kadar varsa, bir de kaymakamlığa alınmada –ek madde koymuşsunuz- Sahil Güvenlik, Jandarma, polis yüksekokullarına alınacak öğrenciler hakkında daha başta soruşturma açma... Biz dünden beri neyi tartışıyorduk? Sosyolojik yarılmalardan bahsettik. Şimdi, eğer, gerçekten devlet, adı geçen devlet aracı bir toplumun tümüne aitse bütün toplumu aslında güvenli olarak görmesi lazım; baştan, bir bütünlük olarak kendisine ait olarak görmesi lazım. Şimdi, sizin getirmiş olduğunuz, baştan beri bu güvenlikçi maddelere dayanan, toplumun bir kesimini, hısımları, çocukları her an düşman olabilecek, düşman görebilme potansiyeli içerisine koyan anlayış her alanda bizim karşımıza çıkıyor. Şimdi, daha öğrenciyken neresine bakılacak? Bunun annesinin durumu neydi, babasının durumu neydi, hısmının durumu neydi, diğerinin durumu neydi? Peki, bu sosyolojik tarihimizde, durumu, annesinin, babasının ya da hısmının, herhangi birisinin bu parçalanmışlıkların herhangi bir parçasında olmayan bir birey var mıdır? Şimdi, soldan baktığımızda, işte, sakallı birisi irticacıdır; geçmişteki şeylerden bahsediyoruz. Milliyetçi ya da ırkçı olan, şunu terörist görür, bunu terörist görür. Yani bugün 6 darbeden bahsediyoruz -benim sayabildiğim, daha arada var mı bilmiyorum- 6 darbeye yaşadıklarımızın hepsi bu güvensizlikler üzerine kurulu değil miydi? E şimdi, zihniyet değişmiyor. Nereye başvuruyoruz? Daha öğrenciyken, insanları güvenlik kurumlarına öğrenci olarak alacaksak ya da -daha önceki maddelerde- memur olarak alacaksak ya da yüksek yerlere, kurumlara alacaksak bunların tümünü, güvenliği ve iktidara yakınlığı itibarıyla ele aldık ve bunun üzerine tartıştık. İktidara kim geliyorsa biz bu insana ne kadar güvenebiliriz diye bakılıyor. Bu soruşturmaların hepsi onu gösterdi. Bu insan bize uygun mudur, değil midir? Şimdi, değerli arkadaşlar, şu anki AKP Hükümetinin yaptığı şey: Türkiye toplumunun yarısından fazlası güvenilmezdir, siyasi partileriyle birlikte güvenilmezdir. Peki, bunların aileleri, bunların çocukları işte bu mantığa göre, bu hazırlanan mantığa ve maddelere göre; bunların çocuklarının daha okulda önleri kesilecek, memur olacakken önü kesilecek, kaymakamken önü kesilecek ve ondan sonra diyeceksiniz ki: “Bu devlet toplumun devletidir.” Yarısını zaten düşman ilan etmişsiniz, nasıl toplumun devleti oluyor? Demek ki birilerinin devletidir. Şimdi, birilerinin devleti olan bir devlet, mekanizma, araç neyse eğer, hepsini böyle, bu ölçülere sıkıştırarak alıyorsanız, “Bana göre uygunsa alıyorum.” diyorsanız ve bunun ilk kademelerini de Cumhurbaşkanına havale ederek onun belirleyeceği kurallar dâhilinde yapıyorsanız, kusura bakmayın, buna demokratik bir ülke denilemez, buna hukuk devleti denilemez, buna insan haklarına dayalı bir devlet denilemez. Zaten dikkat ederseniz, dünyanın gözüyle baktığımızda, bu ölçülerin hiçbirisini bizde göremiyorlar, diyorlar: “Yitirdiniz, gitti hepsi, Türkiye’de gitti.” Bu zihniyetle gitti, FETÖ’nün zihniyetiyle gitti, darbeler zihniyetiyle gitti yani. Şimdi, Anayasa’da isminin hukuk devleti, sosyal devlet olması, şu olması, bu olması bir şey ifade etmiyor. Bizim açımızdan, pratik hayat ne gösteriyor bize, o önemlidir. O açıdan arkadaşlar, yani, sizin getirdiğiniz bu maddelerle... Son, bir, öğrenci kalmıştı, onu da işin içerisine soktunuz gerçekten, tam bir diktatöryal devlet ve bir sınıfın ya da egemen kimse, o günün egemeni kimse onun devleti ve ona itaat edecek bir toplum yaratıyorsunuz.

Bundan daha büyük bir kötülük yoktur, bu topluma yapılacak en büyük kötülük budur. Yani, bu ülkede yüz yıldır demokrasi, özgürlük mücadelesi, hukuk mücadelesi veriyoruz, vermeye çalışıyoruz; zihinsel, davranışsal kalıpları değiştirmeye çalışıyoruz ama geldiğimiz nokta, yüz yılın başına tekrar gittik yani, Osmanlı zihniyetinden daha berbat. Yani, niye daha berbat diyorum? Osmanlılarda inançlara tolerans vardı, kimliklere tolerans vardı, kendi içinde özerk bölgeler vardı. Ama biz hukuk devleti, modern devlet, işte Batı'ya yönümüzü yönlendirdik... Ya, şimdi, Batı'ya yönlendirdik olmamış, nereye yönlendireceğiz? Arabistan'a mı? Şimdi Arabistan'ınkilerin hepsi krallık. Öyle görünüyor ki Batı olmadı, o zaman krallığa dönüşelim. Yani, bu mantık, krallık mantığıdır; bu mantık, toplumu yekvücut yapma meselesidir. Bak, Kuzey Kore'de, Cumhurbaşkanları ölürken öyle bir mantık, öyle bir sosyoloji, psikoloji oluşturmuşlardı; herkes yalandan ağılıyordu. Ya, hakikaten, herkes ağlayabilir mi bir kişi için? Mesele bu yani.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Peki, teşekkür ediyoruz.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Yani, siz diyorsunuz ki herkes bizim için –turnak içerisinde- yani “Secde edin.” diyeceğim, olmaz, “İtaat edin.” diyorsunuz, “Boyun eğin.” diyorsunuz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yetmiyor, itaat yetmiyor, ibadet istiyorlar kendilerine.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Yetmiyor. Yani, şimdi, arkadaşlar, gerçekten böyle olmaz, gerçekten. Yani, biraz zihnimizi yoralım, yani diyelim muhalefet ne diyor, özgürlükçü toplumlar ne yapıyorlar; bilime, demokrasiye, vicdana, ahlaka uyan toplumlar ne yapıyor; kendi çoğulculuğunu nasıl koruyor, kendi toplumuna nasıl bakıyor, o kendi içindeki iç barışı nasıl sağladılar.

Yani, şimdi, yetkili arkadaşlar diyor: “Biz, öğrenciyken tedbirimizi alacağız.” Peki, diyelim ki babası suç işlemiş, o çocuğun ne günahı var? “Okumasın.” Yani, “Okumasın.” dediğiniz insana, “Sana güvenmiyorum.” dediğiniz insana...

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Hocam toparlarsan sevinirim.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Bitiriyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Hadi lütfen.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Eğer, öğrenciyken bile engelliyorsanız dediğim gibi toplumun yüzde 50'sinden fazlasını düşman kategorisine, güvenilir kategorisine koyuyorsunuz, bugünkü hâliyle ama sizin bu mantığının çok uzun süreceğine hiç inancım yoktur. En kısa zamanda Türkiye'nin, bu hiç yakışmayan karanlık zihniyetten kurtulacağına inanıyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Peki, teşekkür ediyorum.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Yanlış yaptınız Sayın Başkan, 14'üncü maddeyi oylayacaktınız.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Hayır, 15'inci madde, 14'üncü maddeyi oyladık.

16'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 16- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Madde üzerinde söz isteyen Sayın Kaboğlu.

Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Dün, ilk oturumda Anayasa madde 81'e yani ortak andımıza yollama yaparak konuşmama başlamıştım çünkü ortak andımızda hem hukuka bağlılık hem de haysiyet sorunu, ahlaka bağlılık ilkeleri iç içe geçmiş bulunuyor. Ben, teklif sahibinin neden 18 Aralık gecesi bizi sabahlatan metinle

bağlantısız bir biçimde, o yokmuş gibi buraya getirildiği yönünden eleştirmiştim. Neyse ki Sayın Bakan Yardımcımız, o gece buradaydı ve o bağlantıyı sağlamış olduk. Şimdi, tabii ki bu yasama-esas itibarıyla dün belirttiğim gibi- böyle bir yasama görevi, böyle bir yasama tarzının asgari özen ilkesine aykırı olan 81'in tanımladığı Anayasa'ya sadakat ve haysiyet ilkesi açısından sorunlu olduğunu vurgulamıştım. Şimdi, burada şöyle bir sorun var, bu ek önergeyle birlikte -biraz önce değişiklik önergesi ve aslında hemen hemen kanunun yarısına eş değer olacak hacimde- burada üçüncü bir halka eklendi yani 18 Aralık 2019, dün itibarıyla 24 Haziran 2020, bugün de 25 Haziran 2020. Şimdi, bu üç halkayı, bunu bizim yasama faaliyeti açısından, yasama faaliyetlerinin asgari saydamlığı, tutarlığı, dürüstlüğü ve özeni açısından kesinlikle sorgulamamız gerekir. Eğer bunu sorgulamazsak o zaman ben kendi adıma söylüyorum: Bu Anayasa'nın 81'inci maddesi üzerine içtiğim andın hiçbir anlamı yok ve kendi kendime saygı ilkesini yitiririm. Eğer, böyle bir düzenlemeye ihtiyaç varsa neden daha önceden konulmadı? Hani, uzunca çalışılmıştı, birçok bakanlık birimiyle birlikte çalışılmıştı. Sevgili Ramazan Can "Çok çalıştım." "Emek verdim." dedi, sağ olsun. Ama, mademki çalışıldı, bu bilinmiyor muydu? Hayır, eğer bir biçimde ihmal edildiyse neden bu kadar sıkça -Covid ortam ve koşullarında da olsa- yasa gündeme getiriliyor. O zaman, neden ayrıca ve soğukkanlı bir çalışmayla bu yürütülmedi? Subaylarımız, komutanlarımız çok iyi biliyor ki 15 Temmuz sonrası Millî Güvenlik Akademisinin, Üniversitesinin yeniden yapılandırılma tarzı Türk Silahlı Kuvvetlerinin ve askeriye biliminin temel ilkelerine aykırıdır, bunun düzeltilmesi gerekir, bunu dileriz.

Demokratik hukuk devletine geçebildiğimiz ölçüde düzeltiriz ama bu sorunlar devam ediyorken bu şekilde artı, yamalı bir düzenlemeye son dakika golünün getirilmesi... Esasen Sayın Can, dün "madde 70 öncesi ve sonrası" şeklinde bir tartışmayla konuyu ayrıntılandırmıştık. O zaman, bugün diğer maddeler de ekleniyor, madde 42, eğitimle ilgili, madde 130, madde 131'le ilgili, bu açıdan hani kamu görevine girişle ilgili alanla artık sınırlı değiliz, okula giriş de bir alan. Peki, o zaman bizim hangi okullara bunu getireceğiz, hangi okulları bunun dışında tutacağız? Son olarak söylüyorum: Bu hem yasamanın asgari gerekleri açısından son derece sorunlu bir tavrıdır, birbirimize olan güveni, birbirimize verdiği selamı, günaydın dememiz, hayırlı sabahlar deyişimiz, iyi akşamlar... Yapmayalım. Bunu artık yapamaz duruma geliriz bunu yaparsak, yüz yüze bakıyoruz, bakmamız da gerekiyor. İçtiğimiz andın gereğini, görevimizin asgari gereklerinden kaçınıyoruz demektir dün ben Latince'de "dignitas"a yollama yaparak, yapılan görevdir haysiyet. Ben bunu yapıyorsam haysiyetli bir insanım yoksa bir başka alanda davranışlarım haysiyet ölçüsü değildir, burada şu andaki görevimle ilgili asgari titizliğim varsa haysiyetli bir insanım demektir. Şimdi, bu bakımdan, tutarlılık, kendi tutarlılığımız, kendi varlık nedenimiz açısından bunu sorgulamamız gerekiyor, birincisi bu.

İkincisi, kamu yönetimi açısından sorgulamamız gerekiyor.

Üçüncüsü, biz Türkiye'de eğitimi kendi bakış açımıza göre belirli bir ideolojik şartlandırma yönünde mi geleceğin Türkiyesini, gelecek kuşakları yetiştireceğiz, yoksa Tanzimat'tan bu yana devraldığımız demokrasi yolunda, hukuk toplumu yolunda, demokratik hukuk devleti ereğinde bir toplum inşa etme, devlet inşa etme yönünde mi mesaimizi harcayacağız? Gelecek vizyonumuz ne olacak? Bugün burada gerçekten konuştuğumuz konu bununla ilgilidir. Bunu gözden geçirmenizi özellikle rica ediyorum çünkü aksi hâlde yasa yapmayalım biz, yasa yapmayalım. Zaten Anayasa madde 104 tek kişiye veriyor yürütme görevini, yaşamayı yönlendiriyor, "Talimat verdim." diyor, yargıyı yönlendiriyor. O zaman buralarda mesai harcamayalım. Bize ödenen maaşlar da başka yere gitsin, belki daha önemli işlere gider ve devlet yönetimi de daha kolaylaşır diye düşünüyorum. Millî Savunma Üniversitesinin başına yandaş bir profesörü getirelim; olmaması gerekir, hiçbir devlette, çağdaş devlette yok. Bir başkasına bunu

getirelim. O zaman kendi kendimizi kandırıyor oluruz arkadaşlar, yani bunu ben önceki konuşmada söyledim, çok farklı yerlerde, çok üst düzey uluslararası alanlarda da görev yapmış bir kişi olarak bunu söylüyorum ve biraz kendi kendimizi kandırıyoruz gibi bir ortamayız. Buna izin vermeyelim.

Dikkatiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Ben çok teşekkür ediyorum.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Sayın Çelik, işlemi yapsam da ondan sonra bir genel değerlendirmeye...

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Çok kısa Başkanım, çok kısa.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Öyle mi? Peki, buyurun.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; güvenlik soruşturması ve Meclis araştırması yasa teklifi Komisyondan geçmek üzere, şimdiden hayırlı olsun diyorum. Ancak burada yanılmıyorsam 12'nci madde üzerinde görüşme devam ederken bu istihbari bilgiyle ilgili bir konu gündeme geldi Sayın Can'a yönelik. Ben o konuda birkaç cümle etmek istiyorum, o da şudur: Aslında istihbari bilgi nasıl oluşur? İstihbari bilgi, envanter toplanır, kayıtlar, hatta dedikodular bir araya gelir, bu konuda uzman olan kişilerin elinde bunlar değerlendirilir. Değerlendirildikten sonra 2 türlü istihbari bilgi oluşur: Teyitsiz istihbari bilgi, teyitli istihbari bilgi. Teyitli olan, en sağlam olan bilgidir. Ancak bunu hazırlayan kişiler meslek içi eğitimleri, oryantasyon eğitimleri, uzmanlıkları o kadar geliştirilir ki devlet kademelerinde bunlar amirleri eliyle yetiştirilir. Herkese karşı bunlar hukuki olarak tam ortada dururlar yani bir tarafı tutan, bir tarafı cezalandıran mahiyette bir istihbari bilgi oluşturmazlar. Bunun tersi, böyle bir bilgi oluşabilir mi? İdeolojik körlük ya da sapık dinsel duygular istihbari bilginin kirlenmesine yol açar, tıpkı 2008'den itibaren yaşadığımız şekilde üretilmiş bilgi de olabilir bu istihbari bilgi, yani hiç yokken üretilebilir. Dolayısıyla, burada, Sayın Bakan Yardımcımızı, Sayın Ramazan Can'ı, özellikle yürütmede olduğu için Sayın Bakan Yardımcımızı bu konularla ilgili uyarmak istiyorum. İçişleri Bakanlığımız, devletin ana omurgasını teşkil eden bir Bakanlıktır. Bu konuda fevkalade iyi çalışmalar yapacağı yönünde temennilerimi ifade ediyorum.

Size, Sayın Başkan emeğinizden dolayı ayrıca teşekkür ediyorum. Ülkemize milletimize hayırlı olsun diyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Ben çok teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerinin görüşülmesi tamamlanmıştır. Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı olsun.

Kanunların hazırlanmasında uygulanan esas ve usuller çerçevesinde teklifin, kanun tekniğine uygunluğunun sağlanması amacıyla Komisyon Başkanlık Divanına redaksiyon yetkisi verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı olsun.

Genel Kurulda özel sözcü olarak Cemil Yaman, Sermin Hanım, Mustafa Yel, Oğuzhan Bey'in seçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim, hayırlı uğurlu olsun.

Dilek temenniler... Şerh için ne kadar süre verelim.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – 10 gün.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Bir ay verelim ya oldu olacak!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yok, bir ay fazla olur.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – 3 Temmuz Cuma günü saat 14.00.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Genel Kurulda durum ne?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Aldığım bilgiye göre salı günü maddelerin bitirilmesi planlanıyor.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Salı günü?

Salı yapalım, Genel Kurul sıkışırsa perişan oluruz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Plan ya, oylayabiliriz ya.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Genel Kurul boş kalır.

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Batman) – Başkanım, HMUK’un yetiştirme olasılığı yok zaten haftaya.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Ya geçerse? Genel Kurula biz bitirdiğimiz işi niye sunamayalım ya?

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Başkanım, detaylı hazırlık yok.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Hazırlarız...

Genel Kurul boş kalırsa ya, anlayın beni ya...

Salı günü 15.00 efendim, teşekkür ediyorum.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Kabul etmiyoruz.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Ramazan Bey... Bir saniye... Benim, kaygım, Genel Kurulda...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Arkadaşlar, 48 saat bekleme süresi var biliyorsunuz, 48 saati bekleriz. Aksi takdirde 48 saat öne çekilir, hiçbir anlam ifade etmez. Rapor yazıldıktan sonraki süreci anlatıyorum, sizi anlamak istiyorum da. Bu arada da iki günü öne çekmeye gerek yok diye düşünüyorum Başkanım, Meclisin çalışması açısından. Sıra sayısı alınca bu, muhalefet şerhleri yazıldı, sıra sayısı alındı. Biz, 48 saat beklemeden öne çekebiliriz bunu.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sıkıntı yok diyor yani, öylede olur diyor.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Yok, öyle demiyorum, oradaki iki günü burada tolere edelim diyorum.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Ya Başkan, şimdi, giderayak bu doğru olmadı. Şimdi, netice itibarıyla hiç doğru olmadı, biz de biliyoruz 48 saati...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Yaşar Bey, önemli olan burada mutabakatın sağlanması, aranızda mutabakatın sağlanması.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Tamam, çarşambaya hazırlayalım.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – “Çarşamba” dediniz.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Genel Kurula inince kanun en az iki hafta sürecek.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – İki günde geçmez zaten.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – En az iki hafta sürecek.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Ramazan Bey, dünkü anlaşma 20 madde üzerinde anlaşma oldu, kanunun tamamında bir anlaşma söz konusu değil. Dolayısıyla Genel Kurulda kanun en az iki hafta sürecek. Bizim de burada acele etmemize gerek yok.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Çarşamba 17.00 yapıyorum.

Peki, teşekkür ederim.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Başkanım, kapatmadan bir konuyu daha söylemek istiyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Tamam.

Bir dakika, ben birkaç kelime konuşayım.

Efendim, öncelikli olarak katkı sağlayan tüm Komisyon üyelerimize, anlayışla özgün eleştiriler getirilen tüm muhalefet partilerine ben teşekkür ediyorum. Seviyeli bir çalışmayı tamamladık.

Şunu ifade etmek istiyorum. Bu kanun bir zaruret. Anayasa Mahkemesinin iptalinden sonra devletin işleyişinin devam edebilmesi için ihtiyaç olan bir düzenlemeydi. Bunu getirdik. Muhalefetin önemli eleştirileri var, doğaldır ama çoğunluğun ve yürütmenin de bir talebi vardı, bunu karşılamaya çalıştık. Ben kendi adıma tüm partilerin eleştirilerinden istifade ettiğimi belirtmek istiyorum. Hocamın insan hakları bağlamındaki uzun uzun anlatımlarından istifade ettim, özellikle onu da belirtmek istiyorum.

Ancak şunu belirtmek istiyorum: Hiçbirimiz için başka bir Türkiye yok. Bu ülke özgürlükler, güvenlik, insan hakları konularında sorun yaşıyorsa, ciddi eleştiriler varsa, bu ülkenin bir evladı olarak şunu söylemek istiyorum: Bu ülkenin çok ciddi bir terör tehdidi var, uzun yıllardır devam eden terör tehdidi var ve bu ülkede eğer bugün demokrasimizin gelişim hızı yavaşsa, ekonomik kalkınmamız istediğimiz düzeylere gelemiyorsa, bu terör algısının, terör olgusunun çok önemli olduğunu düşünüyorum. Hep beraber eğer bu terör olgusunu yenseydik bugün demokrasimizdeki birçok eleştirinin de olmayacağını, ekonomik kalkınmamızın da 10 bin dolarlarda değil 20-30 bin dolarlarda olacağına yürekten inanıyorum. İşin temelinde, maalesef, böyle bir terör olgusuyla uzun yıllardır karşı karşıya olmamız gerçekliği yatıyor. Umarım, demokratik siyaset galip gelir. Parlamentomuz sistemimizin kalbidir. Demokratik siyasetin tüm tarafları, terör, şiddet konularında da burada getirilen kaygılar kadar net ifadeler kullanır ve bu ülke bu belayı aştığı zaman -bu Anayasa eleştirilse de- Türkiye'nin kazanımıdır çünkü burada din, dil, etnik mezhep vesaire ayrımı yoktur. Doğru mu Sayın Hocam?

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Bu bir kazanımıdır bu ülkenin, eleştirilmesine rağmen. Ve inşallah, bu salonlarda bizden sonrakiler terörü, insan hakları ihlallerini konuşmaz, daha ileri, daha güzel, daha bu ülke insanına yakışır, daha evrensel, özgün şeyler konuşurlar, düzenlerler diye ümit ediyorum, yürekten temenni ediyorum. Bizim nesillerimizin yaşadığı acıları, sıkıntıları, problemleri onlar yaşamazlar, daha güçlü bir ülkede, daha demokrat bir ülkede, daha müreffeh bir ülkede, insanların birbirleriyle daha kardeşçe, dostça yaşadığı bir ülkede yaşarlar diye temenni ediyorum ve ben, bu Parlamentoda bulunan herkesin de aslında bu inançta olduğuna, bu düzlemde bulunduğuna yürekten de inanıyorum ve hepinizi saygıyla selamlıyorum, katkı sağlamak isteyen arkadaşlara da dilek, temenniler adına söz vermek istiyorum.

Sayın Tüzün, sizden mi başlayalım efendim?

SERMET ATAY (Gaziantep) – Benden başlayın, biz hiç konuşmadık.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Peki, Sermet Bey “Ben konuşmak istiyorum.” diyor.

Buyurun efendim.

SERMET ATAY (Gaziantep) – Değerli arkadaşlar, öncelikle bu yoğun çalışma gündeminde hepinizin olumlu katkıları nedeniyle teşekkür ediyorum. İki günden beri sabırla Milliyetçi Hareket Partisi üyesi olarak dinliyoruz, öncelikle bu kanun vatanımıza, milletimize, devletimize hayırlı olsun.

Bu kanun neden önümüze geldi? Hocam bunu uzun uzun izah etti, aslında bu kanunun gelme gerekçesi Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu bir karar. Bu karar ne diyor? Anayasa Mahkemesi kararı ve AİHM içtihatlarına göre "...kamu görevine atanmadan önce kişilerin güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yapılmasını öngören kural kanun koyucunun takdir yetkisindedir. Ancak bu alanda düzenleme getiren kuralların kamu makamlarına hangi koşullarda ve hangi sınırlar içinde tedbirler, uygulama ve özel hayatın gizliliğine yönelik müdahalelerde bulunma yetkisi verildiğini yeterince açık göstermemesi ve olası kötüye kullanmalara karşı yeterli güvenceleri sağlaması gerekir." denilmektedir.

Bu bağlamda, Anayasa Mahkemesinin sözü edilen iptal kararının gerekçesi dikkate alındığında, Anayasa Mahkemesi kararı, güvenlik soruşturmasının hiçbir şekilde yapılmayacağını değil, aksine güvenlik soruşturması detaylarının kanunda gösterilmesi gerektiğini yani yönetmelikte de olanın kanunda gösterilmesi gerektiği gerekçesiyle, kişisel verilerin güvenliğine ve özel hayatın gizliliğine ilişkin güvenlik ve arşiv araştırmasının yapılabileceğini ortaya koymuştur.

Bu anlamda, bu kanunun yapılmasında emeği geçen milletvekili arkadaşlarımıza, bürokratlarımıza teşekkür ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Çok teşekkür ediyorum Sayın Sermet Bey.

Ali Bey, buyurun.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, ben de çok teşekkür ediyorum. Siz az önceki konuşmanızda, kanunun Anayasa Mahkemesi tarafından istenildiğine, daha önceden iptal edildiğine ve ona göre yeniden bir kanun çıkarıldığını belirttiniz. Evet, doğru, o ihtiyaca binaen yapıldı ama maalesef, yine Anayasa'ya aykırılıklar çok fazla yani kaş yapalım derken göz çıkardık. Emin olun, böyle geçerse Meclis Genel Kurulundan, Cumhuriyet Halk Partisi olarak yine Anayasa Mahkemesine gideriz, Anayasa Mahkemesi de yine bunu iptal eder.

Teşekkürler.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – O da demokrasinin gereği ya.

Yaşar Bey, buyurun.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, yapılan bu görüşmelerde, bu teklifin, şu an itibarıyla noktasında, virgülünde, kelimesinde bir değişiklik olmadı biliyorsunuz.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Ama iki konuda sıhri hısımlıkla, öbürü neydi?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Değerlendirme Kuruluyla ilgili beraber yapacağız.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – 5'inci maddedeki 7'nci maddenin 3'üncü bendi, 8'nci maddenin 3'üncü bendi konusundaki sözünüzde duruyorsunuz değil mi Başkanım, orada bir sorun yok?

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Yani söz karşıdan aldık, imza sahipleri ve yürütmenin temsilcisi o konuda söz verdiler.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Artık Komisyona mal edildi ama biz elimizden geleni yaparız.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Olmaz, ben size sordum orada.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ben de aynı düşünüyorum, içerik olarak aynı düşünüyorum.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Genel Kuruldan önce ortak bir önerge hazırlanması taraftarıyız.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Çok teşekkür ediyorum Yaşar Bey.

Sayın Nihat Yeşil, buyurun.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar ben de herkese sonsuz teşekkür ediyorum; değerli bürokrat arkadaşlarımıza, sevgili Bakan Yardımcımıza, burada katılım sağlayan tüm parti yöneticilerimize, emekçi kardeşlerimize sonsuz teşekkür ediyorum.

Ama dediği gibi -arkadaşlarımız da belirtti- biz, yine, baştan, tekrar döndük aynı başa geldik yani değişen hiçbir şey olmadı. Anayasa'nın ilgili maddelerini -Anayasa Profesörümüz burada- o maddelerin nedenlerini de ortaya koydu ama kimse dikkate almadı, sadece Hocamı dinlediler. "Hocam doğru bazı şeyler söylüyor." diyor ama Hocanın dediklerini, insan hakkına, yaşam hakkına dair o değerleri geçiremedik; Yine "Ben bildiğimi okurum." mantığı değil, gerçekten, işte, biraz önce Sayın Ramazan Başkanın da size dediği gibi, birlikte ortak bir şey yapıyorsak, bu kanunun bu ülke için çıkarılması gerekiyorsa, hepimizin bu ülkeye bir borcu var, onu doğru dürüst bir şekilde çıkarmak gerekir. Bugün bu kanun çıktı, yarın, hepimiz, bakın, dert yandığımız noktada aynı derdi tekrar birbirimize nakletmeyelim. Amacımız güzel şeyler yaratmak, sevgili Başkanımın da ifade ettiği gibi yani biz buralardan gideceğiz. Bizden sonra gelen çocuklarımız, demokrasi için, hukuk devleti için, bu ülkenin gelişmesi için, büyümesi için en temel, acil olan sorunumuz da işte, sağlık sorunu. Bu pandemi bize bu gerçeği göstermesine rağmen, bir türlü ondan da ders çıkarmamış biçimde hareket ediyoruz. İnşallah, herkes bundan bir ders çıkarır; ülkemiz için, milletimiz için, vatanımız için hayırlı olur.

Hepinize saygılar sevgiler sunuyorum; sağ olun, var olun.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ - Çok teşekkür ediyorum.

Başka söz isteyen?

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) - Bir cümle söyleyeceğim.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Buyurun efendim.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, özellikle sizin konuşmanızın belkemiğini oluşturan "terör" vurgusu nedeniyle... Çünkü bana da anayasal açıdan... Doğru, aynı Anayasa'ya bağlıyız; tabii, onun için ben madde 81'i ve "Andımız'ı" vurguladım. Teröre hepimiz karşıyız fakat "fikir" terör değildir, bizim sorunumuz odur. Daha üç yıl önce Anayasa değişikliğine "hayır" diyenlere resmî ağızlardan "terörist" dendi. Şimdi, bunu da bilelim de ona göre birlikteliğimizi, birlikteliği sürdürebilir miyiz, ortak Anayasa zemininde birlikte yaşayabilir miyiz; çok daha gerçekçi bir sorgulama yaparız diye düşünüyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Çok teşekkür ediyorum Hocam.

Kadir Bey, buyurun.

KADİR AYDIN (Giresun) – Sayın Başkanım, Değerli Bakan Yardımcım; ben de kanun teklifinin hazırlanmasında ve bu aşamaya gelmesinde emeği geçen herkese yürekten teşekkür ediyorum.

Bu süreç içerisinde, tabii, yaklaşık olarak -bugün dört saat, dün de sekiz saat olmak üzere- on iki saattir çalışıyoruz.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Dün dokuz buçuk saat.

KADİR AYDIN (Giresun) – Dün dokuz buçuk muydu?

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – 11.00'den... Dokuz buçuk saat yani.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecek) - On beşe bağla sen onu.

KADİR AYDIN (Giresun) – Evet, on beş saattir diyelim Ağabey o zaman.

On beş saattir bazılarımız konuşarak, önerge vererek bu sürecin yürütmesine, düzelmesine katkıda bulunmak istedi, bazılarımız da hiç ses çıkarmayarak, dut yemiş bülbül gibi oturarak bu sürecin biran önce sağlıklı bir şekilde noktalanmasına katkıda bulunmak istedi.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Minnettarım.

KADİR AYDIN (Giresun) – Ben her iki tarafa da...

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Sabrınız için minnettarız.

KADİR AYDIN (Giresun) – Eyvallah, teşekkür ediyorum.

Elbette, bazılarımız, hani, eleştirilerimizde biraz ölçüyü kaçırsak da bazı endişelerimizin yerli yerinde olabileceğini anlıyoruz, idrak ediyoruz; bunun bir örnek olmasını diliyorum.

Ve sanki ilk defa bu kanunla birlikte arşiv araştırması ve güvenlik soruşturması yapıyor algısı da doğru değildir diye düşünüyorum çünkü askerî liselere girişleri de... Ben imam-hatip çıkışlıyım; biliyorum ki, hani, o yıllarda müracaat dahi edemediğimizin farkındaydık o dönemlerden, benzer örnekleri başkalarının da yaşamasını asla istemiyoruz, onu da vurgulamak istiyoruz.

Emeği geçen herkese tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Çok teşekkür ederim.

Sayın Özgüneş...

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Evet, yani, hepimizin temennisi tabii ki güzel yarınlardır ama ülke gerçekliğimizi göz önünde bulundurarak, bunu değiştirmenin yolu kendi zihnimizin kalıplarını değiştirmekten geçiyor. Mesela, ülkemizde başlangıçta “şaki” kelimesi kullanıldı. Tedhişçilik, komünizm, terörizm, kontrgerilla, JİTEM, darbeciler, bölücülük, anarşizm, irtica, FETÖ, Ergenekon, ırkçılık; şimdi, bu kadar hastalık üreten bir toplumda –yani, bunların her birinin diğerine göre hastalıklı tarafı var- demek ki ciddi bir arıza var, siyasetinde de bir arıza var. Dünyanın hiçbir yerinde bu kadar kavram bulamazsınız yani, böyle, toplumsal yapıyı tarif eden bu kavramları zor bulursunuz. Dolayısıyla, sonuç olarak şunu söylemek istiyorum: Bütün bunların aşılması noktası demokrasi, özgürlük, insan hakları, evrensel hukuk ve toplumun tek bireyi kalmaksızın hepsini kapsayan, hepsini içine alan, hepsinin özgürlüğünü, gelişimini bütün boyutlarıyla, inançları boyutuyla da sağlayan bir sistem ancak bizi kurtarabilir. Böyle çok teknik, hukuki kelimeler, maddeler yeterli olmuyor.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Hocam, bu söylediklerinize imza atıyorum.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Çok güzel.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ - Bir cümle daha ekliyorum: Bu ülkenin tüm aydınları, düşünce adamları, siyasetçileri de terör ve şiddet konusunda çok net olmalı. Yani, bu devirde artık bunların yerinin olmadığını “ama”sız, “ancak”sız, “lakin”siz söylememiz gerektiğini düşünüyorum. İlk cümlenize de itiraz etmeden katılıyorum.

Hilmi Bey, buyurun.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Sayın Başkan, Sayın Bakan Yardımcımız, değerli milletvekilleri ve bu kanun teklifinin hazırlanmasında emeği geçen Bakanlığımızın değerli bürokratları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yiğit o dur ki ısırıldığı yerden bir daha ısırılmayandır. Bu kanun teklifi bir gereğin sonucu ortaya çıkmıştır, Anayasa Mahkemesinin iptal kararından sonra ortaya çıkan bir boşluk doldurulmaya çalışılmıştır, dolayısıyla bir eksiklik giderilmiştir. Ancak hepimizin ihtiyaç duyduğu anayasal ahlak,

kanun ahlakıdır. Roma hukukunda -Hocam çok iyi bilir ki- diyor ki: “Kral iyiye kanuna ne gerek var, kral kötüye kanuna ne gerek var.” Bunun en iyi karşılığı Anadolu’da şu şekildedir: “Ciğeri et eden de evin hanımı, eti ciğer eden de evin hanımı.” Dolayısıyla, en iyi kanun kötü uygulayıcılar elinde en kötü kanun hâlini alır, tersi de hepimizin bildiği bir gerçektir. Dolayısıyla, gelecekte şöyle olacak, gelecekte böyle olacak, işte, krallıklar ilan edilecek demek fikir okumaktan başka bir şey değildir. Bu ülke, bu millet, bu devlet yönünü 1923’ten bu yana çevirdiği yönden asla çevirmemekte ve kıyamete kadar da yer yarılmadıkça, gök delinmedikçe yönü de belli olmuştur. Ancak bir şeyi de unutmamakta yarar vardır, iktidarı iktidar yapan muhalefettir, yüzde 92’yle kabul edilen Anayasa’yı da yine yüzde 8’lik muhalefet meşru hâle getirmiştir. İki günden beri yapılan çalışmalarda muhalefetin varlığı, etkisi, çok değerli görüşleri dikkate alınmıştır. Hocamızın ve diğer değerli milletvekillerimizin katkılarını hiç kimse inkâr edemez ancak bu coğrafyada yaşamanın da bir bedeli vardır. Dün Marksist Leninist Arnavutluk’un Enver Hocası, işte, bir sürü zararlı “izm”lerle ülkeyi bir kardeş kavgasına getirmeye çalışanlar, bugün yol ve yöntem değiştirerek bu sefer doğka, füze fabrikası olmayan yıkıcı ve bölücü örgütleri bu topraklarda yeşerterek yine bu kardeşleri birbirine düşürmeye devam etmektedirler. Dolayısıyla, yönünü belli eden bu millet, bu devlet de kendini korumayı bir görev kabul etmiştir. Her şeyi kanuna dercetmenin de imkânsız olduğunu değerli hocamız hepimizden çok bilir ve bizlere öğretmiştir, zaten, bunu, yasaların hiyerarşik sıralamasının hepimize öğrettiğini sanıyorum. Dolayısıyla, bu kanun teklifinin devletimize, milletimize hayırlı olmasını diliyor, emeği geçen herkesi saygıyla, şükranla selamlıyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ - Ben teşekkür ediyorum

Sayın Metanet Bey, buyurun efendim

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) - Sayın Başkan, sayın Bakan Yardımcım, değerli çalışma arkadaşlarım, Komisyon arkadaşlarım; evet, iki günlük bir maratonun sonunda, sonuçta, yasa Komisyonumuzdan geçti. Ben, emeği geçen başta bürokrat arkadaşlar, Sayın Can ve burada katkı koyan tüm arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Ayrıca, Sermet Bey maddenin geliş gerekçesini de açıkladı yani özellikle Anayasa’nın iptal gerekçelerini de bizlere sundu. Burada, diğer arkadaşlarımın da yani muhalefetteki diğer arkadaşlarımın da görüşlerinin Anayasa’dan bir daha dönmemesi yönünde katkı koymak için olduğunu düşündüğümüzde, inşallah, muhalefetin bu sesine de kulak verilir, verilen sözler de yerine getirilir diye ümit ediyorum.

Hepinize saygılarımı sunuyorum. Sağ olun, var olun.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Çok teşekkür ediyoruz katkılarınız için.

Buyurun Hilmi Bey.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Başkanım, bir ekleme yapmak istiyorum, bu maddeyi görmemişim, söylerken atlamışım. 21’inci yüzyıl algılarla yönetilen bir yüzyıl, olguların üstünün çizildiği bir yüzyıl ama kimse bundan korkmasın, kanun teklifinin 5’inci maddesinde algılar değil, olgular var. Kanun teklifinin 5’inci maddesinin (a) fıkrasında diyor ki: “Görevin gerektirdiği niteliklerle ilgili kolluk kuvvetleri ve istihbarat ünitelerindeki olgusal verilerin.” Dolayısıyla bir korkuya mahal olmasın.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Çok teşekkür ediyorum Hilmi Bey katkılarınız için.

Ramazan Can, son söz sizin efendim.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar, Sayın Bakanım, milletvekili arkadaşlar; hepinize desteklerinizden dolayı, katkılarınızdan dolayı teşekkür ediyorum. HEPİNİZİN görüşlerine saygı duyuyorum, eleştirilerinizi saygıyla karşılıyorum.

Burada, Anayasa, temel hak ve hürriyetlerle güvenlik dengesi oluşturulmaya çalışıldı. En fazla güvenlik soruşturmasının adil yapılmadığından bahsedildi, uygulamadaki sıkıntılardan bahsedildi. Bizim de katıldığımız yerler var. Uygulayıcı arkadaşlar burada, sizden hassaten rica ediyoruz, uygulamanızı subjektif değil, objektif yapın diyorum.

Vatanımıza, milletimize hayırlı olsun.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Sayın Ersoy...

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Sayın Başkanım, iki gündür gerçekten çok istifade ettiğimiz bir toplantı oldu, emek veren bütün sayın milletvekillerimize, Komisyon üyelerimize çok teşekkür ediyorum.

Ben de sadece teknik bilgilendirmelerle katkıda bulunmaya çalıştım kafalardaki soru işaretlerini gidermek adına. Sürçülisan ettiyse affola. Hayırlı uğurlu olsun diyorum.

Bir teknik bilgi daha veriyorum. Değerli Hocam, siz, ben konuştuktan sonra geldiniz, bunlar normal üniversite öğrencisi değil, öğrenci adaylığına kabul edilmekle memuriyete kabul edilmiş polis adayı, astsubay adayı, subay adayları. Eğitim fakültesinde, hukuk fakültesinde öğrenim gören öğrenci değil, memuriyetleri fakültenin kapısından girdikleri andan da başlayan güvenlik görevlisi adaylarımız.

Herkese saygılar sunuyorum, çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Çok teşekkür ediyorum, hayırlı olsun inşallah.

Kapanma Saati: 15.02

